

Št. 108

MAJ
2015

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jakob Harisch, Jurij Kunaver,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Senko Juričič, Nina Stepanovič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosim kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavedanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

JOIE DE VIVRE

foto: Miloš Stosić

Maj je za vse, ki smo odraščali v času Titove Jugoslavije, sinonim za mladost. In vendar nimam namena obujati idealizirane podobe starih časov ali celo premlevati o njih prednostih in pomanjkljivostih (v primerjavi z današnjimi). Ne bom pa zanikala, da rada pomislim nanje, menda nič drugače, kot to velja za vse, ki se z nostalgijo spominjamo svojega otroštva, mladosti. Hočem reči, da *mladost*, ki za mnoge posameznike, ki so cesto – pa ne z zavestno odločitvijo in niti slučajno ne s konsenzom – sprejeli za svoj dom, postane obdobje, s katerim zaključijo svojo pot. Brez vsakršne možnosti izbire.

K temu so me spodbudili trije uporabniki, ki so nedavno, precej iznenada preminili: Tomi, Darko O. in Zmago. Zato sem se pravzaprav sploh odločila spregovoriti o posameznikih (nekoč in danes), ki so splošno dobro postavili pred svoje dobro. Moderni časi in moderen človek v njem vse prevečkrat izključuje sočloveka. Zanika in hkrati ignorira bližino, pomoč, vživljanje, sočutje ..., pri tem pa postavlja v ospredje egocentričnost, pumpanje ega in vzpostavlja pozicijo večvrednosti. Ljudje, odličniki (ki sem jih že nakazala), so praviloma veljali za čudake (morda so tudi res bili, sicer pa, kdo ni?), nemalokrat so bili ožigosani kot osebnostno in/ali psihično moteni, čeprav: kdo sme o tem soditi in po kakšnih kriterijih? Vseeno so neomajno verjeli v svojo idejo in se niso pustili zmešati, kaj šele pokoriti upor povprečnih, rigidno mislečih, obremenjenih z manjvrednostnimi kompleksi, ki v osnovi kreirajo strah, ta vrhovni zaviralec napredka. Furali so svojo linijo pred časom, malomeščanskim predsodkom navkljub, pa tudi snobovstvu in nenaklonjenemu okolju: Lennon, Gandhi, Mandela, Makarenko, Dostojevski, Camus, Ivana Orleanska, Thatcher, Schopenhauer, Tesla, Prokofjev, oba Dylana, Kahlo, Austen, Miller, Bukowski, Marija Terezija, Christie, kraljica Elizabeta, Foucault, Jung, Nostradamus, Galilei, J. Rugelj, Simone, F. in M. Curie, Mazzini, Polo, oba Luthra, S. Makarovič, Amundsen, Hillary in Norgay, Hitchcock ... To je moja izbira, vsakdo ima kakšno. Zagotovo bi v ta krog sodil še marsikdo, mnogi/e izmed njih – brezimni/e in brezčasni/e.

Verjetno želim izmed vsega najbolj poudariti pomembno dejstvo, da je zaverovanost vase ključna za preživetje. S čimer mislim seveda na kvaliteto preživetja. Pa še nekaj je pri tem nujno dodati: vsi ti so delali altruistično in brez (vsakršne) računice na morebitno povračilo. Taki so preprosto bili. Srčni, pogumni, podžgani s trmasto voljo, trpežni, dosledni in povsem neodvisni. Kot plezalci v odmaknjenih stenah, ki se zanesejo le na svoj oprijem. Na ta način so brez dvoma prispevali k univerzalni dobrobiti. Čeprav je zmeraj priporočljivo imeti varovalo. V opis mojih del in nalog, poleg urednikovanja, sodi tudi komunikacija z našimi prodajalci in zadovoljnimi, včasih pa – ravno nasprotno – ogorčenimi kupci časopisa. Ob vseh zgodbah s te ali one strani mi nemalokrat prekipi; najraje bi se ugriznila v jezik ali (še raje) komu prisolila kako zaušnico. Nestrokovno? Že mogoče. Paleta ambivalentnih čustev, ki jih (pri ljudeh) spodbujajo naši (uporabniki) me jezi; od posmeha, pomilovanja ter odkritega poniževanja do »umivanja rok« z dajanjem miloščine. Trudim se izogniti napaki, na kateri večina pogrne, tj. metati vse v isti koš. Zato priznavam, da je velika večina takih, ki skušajo pomagati po najboljši volji, podpreti naš projekt in so prijazni, velikodušni ter z našimi prodajalci radi pokramljajo ...

Kje se torej skriva dostojanstvo, v preganjanjih ali v preganjalcih? Za sklep si bom privoščila citat iz ust filmskega Wallacea (film *Brave heart*, ki sicer ni presežek, izjava pa sede): »Vsi umremo, a le malokdo zares živi.«

Zveni znano?

MG

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 4 **IN MEMORIAM**
- 7 **LIKOVNA STRAN**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 11 **ZGODBA O ...**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **PISMO IZ DTO-JA**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **ULIČNI GLASBENIKI - INTERVJU**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 22 **IGRE BREZ MEJA: URNE ZGODBE**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 24 **KRALJEVI RECENZOR**
- 25 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 25 **LJUDSKA KUHA**
- 26 **SMS-KOMENTARNICA**
- 27 **MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILO**

To sem jaz:

SUAD

foto: arhiv KU

Ime mi je Suad in prihajam iz Bosne. Tam sem se rodil in odrasčal ter vse do vojne živel povsem normalno družinsko življenje. Poročen sem bil z ženo, s katero sva se spoznala že v osnovni šoli in kasneje imela tudi otroka. Oba sem imel zelo rad in nič nam ni manjkalo. Nato je prišla vojna. Stvari so se obrnile na glavo in sledil je najslabši možen scenarij. Ker je postalo nevarno, smo začeli bežati. Z ženo, trimesečnim sinom in ostalimi begunci smo se brez hrane in vode, v slabih higienskih pogojih in v strahu skrivali po gozdovih. Stanje je bilo res katastrofalno, zato sem ženo in otroka poslal posebej s konvojem v mesto Prijedor, kamor sem bil tudi sam namenjen, le da sem pot nadaljeval naprej skozi gozd, skupaj z manjšo skupino prijateljev. Vmes sem namreč izvedel, da me ima srbska vojska na seznamu posebej iskanih ljudi. Ko smo vsi končno prispeli v Prijedor in se z družino skrili v neko hišo, se je zgodil dogodek, ki me je povsem pretresel. Soseda me je prijavila srbski vojski. Prišli so vojaki, me podrli na tla, začeli pretepati in v tistem trenutku je prišla še žena, ki je začela z otrokom v naročju teči proti meni, da bi preprečila mojo ugrabitev. Takrat so začeli streljati nanjo in tako so mi pred očmi ubili ženo in otroka. Dogodek mi je pustil trajne posledice. Odpeljali so me v taborišče, kjer sem v strahu kopal rove na frontah, vse dokler me ni rešil Rdeči križ. Trpljenje se ni končalo, saj sem močno pogrešal svojo družino in imel nesrečni dogodek ves čas pred očmi. Zaradi tega imam še vedno duševne težave, zaradi katerih moram jemati tablete. Zdravil sem se tudi v različnih državah. Pot me je pripeljala tudi v Slovenijo, kjer sem delal nekaj časa kot kamnosek, vendar sem trenutno brez zaposlitve. Tako sem prišel v stik z društvom Kralji ulice in začel prodajati časopis.

STANJE JE BILO RES KATASTROFALNO, ZATO SEM ŽENO IN OTROKA POSLAL POSEBEJ S KONVOJEM V MESTO PRIJEDOR, KAMOR SEM BIL TUDI JAZ NAMENJEN, LE DA SEM POT NADALJEVAL NAPREJ SKOZI GOZD, SKUPAJ Z MANJŠO SKUPINO PRIJATELJEV.

Damjan Puhar

IN MEMORIAM TOMISLAV GRUDEN - GTS

PRIČA

Tomi je bil neverjeten. Vedno, ampak prav vedno, kadar se je na Kraljih na kakem sestanku postavilo vprašanje »Kdo pa bi lahko to naredil?«, se je oglašil Tomi, če ga ni ravno kdo prehitel, in s tehtnim glasom rekel: »Jaz bi lahko to naredil.« In tudi je naredil, kar smo se zmenili, pa če je bilo treba kaj napisati, pofotkati, kam iti, prispevati kake dobre ideje, kaj zmizariti in podobno. In tako vsa leta od 2005 pa do 2015, pa čeprav so bila vmes obdobja, ko je na Kralje prihajal malo manj pogosto. Skratka, bil je med pionirji Kraljev ulice in njegova slika krasi naslovnico tretje številke, v kateri je začel objavljati Lukijado, opažanja o svetu s strani njegovega psa Luke, ter malo kasneje Dnevnik lopova. Za Kralje je veliko pisal in v določenem času tudi fotkal.

Tomi je bil legenda, živa enciklopedija ali morda siva eminenca ljubljanske scene. Na njej je vse poznal in to tekom obdobja 20 ali še več let, drogeraško in brezdonsko sceno, povsod je bil, o vseh vedel kaj lepega in življenjskega povedati. Pred Kralji je bil zelo povezan z delom na stari Stigmi in s tamkajšnjo sceno, vedno pa še posebej s sceno v Župančičevi jami. Bil je v bližini pri nekaj overdozih in bil je tisti, ki je večkrat klical ali iskal pomoč za svoje kolege. Praviloma vedno prijazen, on innjegova dva psa, ki sta bila, eden za drugim, večinoma z njim.

foto: arhiv KU

Njegov zadnji projekt pri Kraljih so bile mestne ture. Tudi tukaj med pionirji, torej del prve generacije vodičev in vodičk, je fasciniral obiskovalce z neizčrpnim naborom zgodb in poznavanjem mnogih skritih kotičkov našega mesta, zares »nevidene Ljubljane«, pač za tiste ljudi, ki niso bili na sceni. Spomnim se njegovih treh zgodb, ki nam jih je – med drugim – pripovedoval, ko nas je vodil po prvi poskusni turi, po poteh svoje mladosti. Ena je bila, kako so s kolegi ob vročih poletjih na pokopališču Navje iskali hlad in senco in ugotovili, da je najbolj prijetno igrati tarok v podzemnih grobnicah. Zato so dvignili težke kamnite pokrove, po priročni lestvi zlezli v kamnito kripto pod zemljo (kjer pa ni bilo več krst) ter v prijetni klimi vrgli par partij. Druga zgodba je o cesti, ki je v (zamišljeni) ravni črti povezovala rob Navja, kjer so se sestajali, ter Zavod za zaposlovanje za Bežigradom, kamor so morali hoditi, da so obnavljali pogoje za denarno pomoč. Razumel sem, da je bila ta kratkostična pot med njihovo realnostjo in pričakovanji, da bi lahko dobili zaposlitev, tako utopična, da so pot poimenovali za Zvezdno stezo (ali nekaj podobnega). Tretja zgodba je bila o Bermudskem trikotniku Zupančičeve jame, o trikotniku med Stigmo, bližnjim kafičem, kjer so bili dobrodošli, in malce bolj skritim kotičkom za vogalom bližnje stavbe, kjer se je dalo nekoliko umaknjenosti od javnosti kakega pokaditi. Življenje nekaterih ljudi je v nekem obdobju potekalo v tem trikotniku, kamor jih je vedno znova potegnili in od koder se ni dalo pobegniti. Taka je bila Tomijeva duhovitost, s katero ni skoparil in s katero je zrcalil svet svojih sodobnikov.

Zaradi vsega povedanega imam Tomija za »pričo« vsega tega dogajanja in scen, ob čemer pa je bil – v povezavi s Stigmo in Kralji – velikokrat tudi cestni ekspert, terenski delavec, raziskovalec, novinar in povezovalac med različnimi deli scene in različnimi skupinami ljudi.

Tomi – če se še kdaj srečamo, v nekem drugem svetu ali realnosti, in bo treba ponovno ustvariti in razvijati Kralje ulice ali pa katero koli drugo skupnostno sceno, boš s svojim »Jaz bi lahko to naredil« vedno dobrodošel in nepogrešljiv. Hvala ti za tvojo dragoceno prisotnost in prispevek.

Bojan

TOMI

Hm, ja. Njegov odhod v večnost me je zelo prizadel, ob novici so mi misli v trenutku odplavale zelo daleč v preteklost in privreli so spomini na različne dogodke in situacije, v katerih se je znal Tomi – na svoj edinstven način – vedno znajti. Druženje z njim je bilo vedno zanimivo in polno dogodivščin, njegova usta so bila vedno polna zanimivih zgodb. Nikoli pa ne bom pozabil najinega dogodka na sodišču daljnega leta 1996, kjer je nastopal kot kronska priča proti meni. Sodili so mi zaradi prepredaje večje količine heroina. V tistem času sicer še nisva bila prijatelja, a njegova veličina je ravno v tem, da me ni poznal, a mi ni želel škodovati in me spraviti v zapor. Na sodišče je prišel oblečen kot kak klovn, z očali za varjenje na očeh. Ob vstopu v sodno dvorano je takoj začel z igro in ni imel posluha za sodnico, pričel je navajati, da ga dvorana, ki je bila precej velika, utesnjuje in da bo dobil panični napad. Govoril je same nesmisle in se poleg tega smejal, kot da v glavi nima ravno vseh koleščkov. Takrat sem tudi jaz pomislil, da je popolnoma zmešan, in nisem bil edini. Vsi v sodni dvorani so se samo spogledovali in zavijali z očmi. Sodišče je odločilo, da priča ni verodostojna, in poslali so ga ven. Tako jim ni preostalo drugega, kot da primer zaključijo, mene pa oprostijo. Tomi me je rešil nekaj let zaprte ustanove. Ko sem ga naslednjič videl, sva se oba nasmejala njegovi igri in postala res dobra prijatelja. Tomi je bil po srcu velik človek, ki je vedno rad priskočil na pomoč, bil je tudi drugačen od drugih, kar ga je delalo zanimivega in kreativnega. Vsako delo, ki se ga je lotil, je skoraj vedno končal. Rad pa ga je pil in ta ljubezen ga je tudi pripeljala do prezgodnjega groba. TOMI, RAD TE IMAM, počivaj v Luči in Miru.

Andrej P.

DRAGI TOMI

Zame si bil vselej nekaj posebnega. V sebi si združeval raznolike svetove in meni si predstavljal nekakšnega posrednika med njimi.

Zdel si se mi načitan, intuitiven in občutljiv. Bilo je neko določeno obdobje, ko si mi telefoniral vsak teden ob točno določenem času, kot bi imel notranjo uro. In bila so dolga obdobja, ko se sploh nisva slišala.

Bila sem (in sem še) fenica tvoje Lukijade, tvojega Dnevnika lopova in tvojih haikujev. Ti še živijo v meni. Za kakega se mi zdi, da ga vem na pamet. Navje, tista Župančičeva jama in cel Plečnik zame ostajajo obarvani s tvojim zanosom, s katerim si o vsem tem govoril in nam odstiral skrite plati vidnega. Zame si bil bitje pomladi. Ko je prišla pomlad, si se vselej na novo ljubezensko razcvetel. Zdi se mi tako brez veze, da bo ta pomlad brez tebe.

Hvala ti za solze in smeh.

Špela

VAGABUND ALI LJUBEZEN PREMIKA
GORE

Bil si skrajno radoveden, vedno brez obstanke, kot kak favn. Bil si velikopotezen, izredno bister, lahkotnega in vedrega duha, prostodušen in dobrohoten. Bil si inovativen, skrivnosten in iznajdljiv, potikal si se po več svetovih hkrati in se kdaj vmes tudi zataknil. Bil si čustven in občutljiv, v hipu si znal prebrati ljudi in njihova čustva. Kot nekakšna antena za potrebe vseh, razen sebe. V svoje življenje si jih vpletal z ljubeznijo in vseprisotnostjo ter jih spodbujal, da bi dali kaj od sebe. Verjel si, da se v vsakem skriva zaklad. Vsega si se lotil z vso možno vnemo, predanostjo in resnostjo. In predvsem – bil si brezmejno pogumen. Ohranil si otroškost, kar je ena redkih vrlin! V tebi sem našla več kot le delček sebe. Manjkaš mi in še mi boš. Ampak verjamem, da se nekoč, neke že, spet snideva.

MG

DRAGI TOMI!

Blizu si mi postal. Ne z dolgimi pogovori in ne s točnostjo. Ravno tvoji hipni klici in zamujanja so treznila moje hitenje in zabuljenost v besede. Ob prvem pogledu nate se je v moji glavi naslikala »bad ass« podoba, a ni trajalo dolgo, da si mi pokazal svojo mehkejšo stranico. Tvoje humorne inštalacije, izume, kreacije in modrosti. Luna oblečena v štiri različne nogavice in s sončnimi očala, ti pa ob strani, tako mi ostajaš v naglavnem albumu ... Rečem ti hvala, ker smo skupaj zgradili Nevid(e)no Ljubljano, in rečem ti hvala, ker sem se lahko s tvojim pogledom na Ljubljano ponovno zaljubila vanjo!

Ne hčere ne sina po tebi ne bo, dovolj je spomina: te pesmi in šale pojó.

Milka

05
KRALJI
ULICE

IN MEMORIAM DARE O.

Spoznala sva se čisto po naključju. Vem pa, da takega prijatelja ne bom več imela, saj si bil ti tako poseben in tudi zabaven. Pomenil si mi skoraj več kot prijatelj, saj si bil dober kot doma pečen kruh. Vem pa, da se boš zdaj bolje počutil. Kljub temu si želim, da se to ne bi zgodilo in bi bil še vedno tukaj in bi mi še vedno govoril: »Kako si, Marič?« Zelo te bom pogrešala, saj si bil dober sogovornik. Že zdaj vem, da te ne bom nikoli pozabila.

Tvoja prijateljica Marija

»Pobira jih kot za stavo,« tako si rečem. Kot vsakič, ko do mene pricurlja pretresljiva novica o novi smrti, vse le zato, da mi ne bi prišlo do živega. V resnici je huje, kot si drznem priznati. Dotaknejo se moje duše, kot nevidna krila metulja, in spustijo svoj prah, ki za hip zažari, potem pa izginejo. Darko, vsako jutro si točen kot ura (lahko bi jo pravzaprav naravnali po tebi) koračil od štacjona po Miklošičevi, obvezno mimo centra in mi (nam) pomahal, se nasmehnil. Vrnil si se, ko smo odprli vrata, vsakič si me pocukal za pramen las, saj te je to spominjalo na mlada leta, ko si se navduševal nad heavy metalom. Rad si obujal spomine na služenje vojaškega roka na Ohridu, pogosto si telefoniral prijatelju iz tistih dni in prav pogosto tudi svoji mami. S svojo hudomušnostjo in iskrivim pogledom si me spominjal na prebrisanega Lenarta iz Pastircev, spominjal si me na mladost ter na svobodo, ki je nisi žrtvoval. Marsikdo te je znal zažicati za cigareto, na kar si zabrusil, da je »cesta dolga, široka in bogata«. Zate je nedvomno bila. In pot tvoj cilj.

MG

foto: arhiv KU

DELATI V ZAPORU?

POROČILO Z OKROGLE MIZE S STROKOVNIMI DELAVCI IZ SLOVENSkih ZAPOROV

V četrtek, 2. 4. 2015, se je na Pedagoški fakulteti v Ljubljani odvijalo nadaljevanje izobraževanja »Ključno o zaporih«. Tokrat je to bila okrogla miza s strokovnimi delavci iz slovenskih zaporov v organizaciji društva Ekvator, društva za raziskovanje izkušenj zapora, v sodelovanju z Generalnim uradom Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij. Gostje na okrogli mizi so bili: Darja Tadič, socialna pedagoginja, zaposlena v ženskem zaporu na Igu (ZPKZ Ig), Eva Salecl Božič, zaposlena na Generalnem uradu, zadolžena za socialno področje, Gregor Koren, zaposlen na Generalnem uradu, zadolžen za pedagoško področje, in Vanja Jakopin, pedagoginja, zaposlena v največjem moškem zaporu (ZPKZ Dob). Okroglo mizo je moderirala prof. dr. Špela Razpotnik. Okrogle mize se je udeležilo okrog 30 aktivnih poslušalcev, ki so imeli priložnost dobiti odgovore na svoja vprašanja.

Dogodek se je začel z uvodnim predavanjem Gregorja Korena, ki nas je vpeljal v tematiko in nam približal delo strokovnih delavcev v zaporih. V nadaljevanju smo odgovarjali na neodgovorjena vprašanja publike s pretekle okrogle mize. Na ta in druga vprašanja bomo dajali odgovore v tej in nadaljnjih številkah Kraljev ulice. Tudi vi, dragi bralci, nam lahko svoja vprašanja, povezana z zaporji, posredujete na mail: info@drustvo-ekvator.org ali SMS na številko: 040 120 015. Odgovorili vam bomo v čim krajšem času ali v naslednji številki Kraljev ulice.

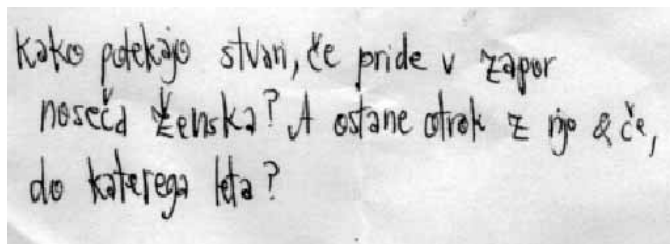
Na okrogli mizi so nam strokovni delavci približali svoje vsakodnevno delo, svoj odnos do dela in dileme, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Na koncu smo okroglo mizo zaprli z mislijo: kako naprej?! Odgovor, ki je bil ob tem ponujen, je bil, da se bodo tudi slovenski zapori morali s časom spreminjati. Ampak v ... kaj? Druge, nove sisteme, bolj prilagojene današnjemu času?

foto: Aleksander Petric

Zanima me ..

V majski številki Kraljev nadaljujemo z odgovarjanjem na vprašanja publike z okrogle mize s pedagoškimi delavci iz različnih zavodov za prestajanje kazni zapora v Sloveniji.

Če na prestajanje kazni zapora pride noseča ženska, ji je zapor dolžan zagotoviti ustrezno zdravniško nego. Slovenska zakonodaja dopušča, da otrok, ki se rodi v času maminega prestajanja kazni, ostane z njo v zaporu. Če mama tako zahteva, lahko otrok ostane z njo do dopolnjenega prvega leta starosti. V tem primeru je zapor dolžan zagotavljati pogoje za nego otroka in ustrezno zdravniško oskrbo. V posebnih primerih sme otrok pri materi ostati tudi do dopolnjenega drugega leta starosti: če bo mati v tem obdobju končala s kaznijo ali če to zahtevajo posebni zdravstveni, socialni ali drugi razlogi. Ko otrok ne more več bivati pri mami v zaporu (po prvem rojstnem dnevu oziroma v izjemnih primerih po drugem), se ga v sporazumu z mamo odda očetu ali sorodnikom. Če to ni mogoče ali ni v otrokovo korist, se vključi center za socialno delo, ki poskrbi za ustrezno zagotavljanje varstva in vzgoje otroka.

Mojca

Ekvator
društvo za raziskovanje izkušenj kazni zapora

Kaj želimo ustvariti za duše, ki prihajajo?

Vsaka misel.

Danes me obdaja neka žalost. Žalost, ki jo čutim, ko pomislim na svet. Na zgodbe in usode, ki ne bi smele biti resnične, a so. In niso »tam nekje, daleč stran« so »tukaj in zdaj«. In te naše zaprte oči. Čas pa mineva.

Svet se vrti v tisoče smeri. In niso vse svetle. Veliko je temačnih, skritih, a resničnih.

Ko te stisne pri srcu.

Ali nismo tu, da ustvarimo nekaj dobrega, nekaj vrednega, velikega, pristnega, nekaj ČLOVEŠKEGA?

Ne začnemo vsi na isti liniji. V svojem bistvu smo eno, a mračni viharji odpeljejo mnoge.

Mlade duše potrebujejo videti svetle dni pred seboj, a se želijo izgubljati v drugih realnostih, ker to, kar vidijo, to, kar nudi ta svet, ni tisto, kar je vredno, ni življenje, ki ga želijo živeti.

Izgubljanja, izgubljanja, izgubljanja ...

Do kam gre vse to?

Kaj želimo ustvariti za duše, ki prihajajo? Kakšne barve želimo, da zagledajo, ko stopijo v ta svet?

Mojca

DAVOR MAROVT

Davor Marovt

ODZIVI GLEDALK IN GLEDALCEV NA MAROVTOVE SLIKE

Rožasto, vilinsko, pomlad, življenje (govori za sliko, ki je bila objavljena prejšnji mesec). Barve, cvetenje in rast.
Tale portret pa se mi zdi podoben vraču. Zelo zanimiv. Pogled, ki lahko izraža marsikaj. Malo je zasanjan, nagovarja gledalca: »Pri miru me pusti.«
Bi obe imela na steni, a mi je obraz bolj zanimiv. Barvna je lepša, a mi portret več izraža, je skrivnostnejši, lahko je v njem marsikaj.

Maja

Vau, barve. Všeč so mi barve - smo ČB (govori za sliko, ki je bila objavljena prejšnji mesec). Meni pa obraz. Je kot modna kreacija za pomladne mesece. Izgleda kot da bi bila človek in rastlina in še neka žival zraven. Ti dolgi listi so njen rep. Ženska cveti, je na začetku življenja. Je tako mlada, da ima še pegice. Meni pa se zdi kot nimfe, ki so čuvale pomlad. Varuhinja pomladi. Ko zapleše svoj ples in se pojavi pomlad. Ta današnja pa je bolj resna. A je prav dobra. Koliko detajlov ima! Ob tej sliki si kar tiho, ker s spoštovanjem gledaš, kako je dobro narisano. Meni je videti kot kak glasbenik, kitarist.

Tri študentke

Veliko barv je (govori za sliko, ki je bila objavljena prejšnji mesec). Spominja me na dvornega norčka, ki pleše nek zabavni ples. Ful vesela slika. Današnja slika pa je zelo realistična. Zelo dobre linije, zelo natančna. Kot da ta moški nekaj pričakuje, ko gleda v eno točko za menoj. Morda je avtoportret. Meni se zdi utrujen. Ima razpuščene lase, je razpuščen. Se ne vidi dobro, ali ima brado ali je neobrit, ker je narejen iz drobnih črtic. Ga zanima, kaj se dogaja, nekaj čaka, pričakuje ...

Eva in Zala

PADANJE, 2.DEL

08
KRALJI
ULICE

Tjaša Žurga Žabkar

»Sadeži, ki jih je želela tvoja duša, so izginili, ves sijaj in ves blesk je odpadel od tebe in nikoli več ga ne bodo našli« (Raz 18,14) ... V vratolomnem plesu senc smo si podajali roke ter se poskušali obvarovati smrtnega vrtinca, padali smo, se spotikali in nekateri niso nikoli več vstali. Bilo je takrat, ko se še nisem znal previdneje z življenjem objeti. Kaj bi dal takrat za skledo zdravega razuma? Predhodne peripetije bi me morale izučiti, vendar so se vse moje obljube zlomile na hrbtu moje neizkušenosti. Z vsem življenjem sem se upiral drogi, resda ne za dolgo, kajti kmalu je bilo še huje kakor prej. Kemijski cunami me je dodobra ujel v svojo past. No, morda je bilo ravno obratno. Nekega poletnega dne je tako prišel k meni na obisk kolega s Štajerske. Povezovala naju je le smrt, bila sva vse prej kot prijatelja. Vezalo naju je nekaj nevidnega, nekaj starega, vežejo te nevidne niti življenja, nad katerimi nimaš nobenega nadzora. In čeprav sem vedel, da ni primerna družba zame, sem se nespametno prepustil toku. Veš pač, da v žepu nosi krhki objem noči. Prišel je, da bi skupaj lovila zmaja, nekateri ga najdejo na koščku folije, drugi pač v vroči brizgi. V bistvu je prišel, ker v Ljubljani ni poznal nikogar drugega, kjer bi lahko prespal. Spomnim se, da sem si želel, da bi mi veter lahko odpihnil misli. Spomnim se, da sem se zavedal, kaj počnem, vendar nisem imel moči, da bi zavrnil ples s sencami in teka na dolge proge. »Špila fliper«, bi rekel moj prijatelj. Ja, res je špilal fliper, špilal je še dolgo v noč, vse dokler se nekdo spet ni zgrudil. Kokain me osebno nikoli ni zares mikal, preprosto nisem maral slišati zanj, saj te sili v neumnosti. Spustiš se v kriminal in izgubiš kontrolo nad življenjem. Živiš le za naslednji hit. Toda moj kolega ga je oboževal, mešal ga je s

heroinom, včasih se je temu reklo *speedball*. Kot sem rekel, sem sam raje lovil zmaja. Tudi tistega večera sem zaplesal z njim, vzel knjigo in cigareto ter se vrgel v vodoravni položaj, in je bil nekakšna bližnjica do višjega stanja zavesti. No, v bistvu te napol omrtvi in zdi se ti, kot da meditiraš. Kakor koli, kolega se je v kopalnici zadeval, medtem ko sem sam negibno ležal zleknjen na postelji. Tekla sva vedno dalje, tekla vsak zase, a vendar sva celo noč tekla skupaj. Tekla sva, dokler nisva uhodila poti ognju, ki se je bohotil iz najinih vžigalnikov. Še veste, kako je, ko adolescent čuti v sebi nemir, ko išče tisto, česar nikoli ne more najti? Tako blizu skupaj in obenem daleč sva vsak sebi dozirala merico, ki nahrani lačno kri. Sproščeno sem bral knjigo, ko me je iz blažje omotice predramil zamolkel, pridušen zvok. Potihem je zadonelo, nizek zvok mi je dal vedeti, da je nekaj padlo. Ni se mi ljubilo vstati, nisem hotel zapustiti svet senc, vendar sem slutil, da nekaj ni v redu. Najprej sem potihem zaklical kolegovo ime, zatem malce glasneje in ker se ni odzval, sem se odpravil do kopalnice. Zgrožen sem zagledal skrčeno, prekopicnjeno postavo, katere noge so molele iz kadi, torzo pa je z glavo navzdol ležal v prazni kadi. Ves je bil zategnjen, telo se je divje treslo in glava je medtem, kakor po taktu, udarjala po keramični kadi. Obraz, obraz me je še najbolj prestrašil. Bil je sivo-zelen, iz vijoličastih ustnic mu je tekla pena, vedel sem, da je le korak stran od smrti. Je našel, kar je iskal? Ni bilo časa za modrovanje. Hitro sem preletel svoje možnosti in razdražen ugotovil, da za rešilca ne bo časa, sam bom moral poiskati rešitev.

**OBLJUBLJAŠ, ODNAŠAŠ, A NE VRAČAŠ,
PUŠČAŠ TAM NEKJE OTROŠTVO V PLITVINI
IN DALEČ, DNEVI TEČEJO ZLAHKA IN MEHKO,
DIŠIJO PO POKOŠENI TRAVI IN SONCU.**

**GLE DAM TE, VODA, KAKO ODHAJAŠ V NEDOGLED,
NIKOLI ENAKA, VČASIH KROTKA IN BISTRA,
VČASIH NARASLA IN PODIVJANA,
NEUKROT LJIVA OBREŽJEMA.**

**ZAUSTAVLJAŠ MOJE MISLI NA OBALI,
S KAMNI UDARJAŠ V MOJE KORAKE,
SPREJMEŠ UTRUJENE GALEBE IN VRANE,
A SONCE POZIBAVAŠ NA VALOVIH.**

ZDRAVKO KOKANOVIĆ

TATU ZGODBA

Šele takrat, ko bo posekano zadnje drevo,
še le takrat, ko bo zastrupljena zadnja reka,
še le takrat, ko bo ujeta zadnja riba,
še le takrat boste ugotovili,
da denarja ne morete jesti. (prerokba plemena Cree)

V indijanskih ljudstvih Severne Amerike živi modrost človeške
kulture sožitja. Njihov odnos do stvarstva je poln spoštovanja,
kar je nam manj znano. Njihov duh živi v meni in moj v njih.

Two times gray

foto: osebni arhiv

09
KRALJI
ULICE

Brez besed

Včasih človek
le molči,
ker kar koli reče,
le boli.
Brez besed
se pa
tudi ne da
živet.

Neda Tuma

70 % VODE

VEŠ, V KAKŠEN JAREK SE PRILEGA TVOJE TELO
IN KAM MORAŠ PASTI,
DA TE NE BO NIHČE POGREŠAL
MINIMALNO 80 LET,
SAJ SE NIKOLI NISI ZARES ZAVEDEL

RESNOSTI SPOMLADANSKE SUŠE.

BODI SVOJ,
TUJ PREBOJ, *HUG, HUG, HUGGIES*
TUJA SREČA,
TI ČLOVEKOLJUBNO BLAGOSTANJE.

KARMISS

POVEJ MI, KJE SO TE OGOLJUFALI, PA TI POVEM, KDO SI.

JURIJ KUNAVER

PREDAVANJE O INDUSTRIJSKI KONOPLJI

010
KRALJI
ULICE

V ponedeljek, 9. 2., me je pot zanesla na Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede v Hoče, kjer je zadruga Konopko organizirala predavanje o industrijski konoplji. Predavalnica, ki ima kapaciteto 200 sedežev, je bila kljub neugodnim vremenskim razmeram (padal je sneg) komaj dovolj velika za vse udeležence, ki so prišli iz različnih krajev. Izjemno zanimanje in obisk kažeta, da se v Sloveniji dogajajo premiki in da vedno več ljudi vidi možnost in priložnost za gojenje in predelavo te pomembne industrijske rastline.

Predavanja se je udeležil tudi pionir pridelave konoplje na Slovenskem g. Dejan Rengeo, ki je bil podobno presenečen nad številnim obiskom. Njegovo predavanje je bilo res doživeto, polno uporabnih informacij in je predvsem povzemalo dolgoletne praktične izkušnje. Udeleženci smo se seznanili z zakonodajo, sortami, primernimi za gojenje, načinom obdelave in priprave tal, postopkom spravila pridelka, z ekonomiko pridelave ter ostalimi pomembnimi podatki za gojenje in predelavo industrijske konoplje.

Po koncu predavanja smo se udeleženci in predavatelji družili še na posameznih informativnih stojnicah, kjer so bili razstavljeni uporabni izdelki iz konoplje. Strinjam se z izjavami zadovoljnih udeležencev, ki so potrdili, da so ravno predavanja in izobraževanja izjemnega pomena za preboj konopljarstva na Slovenskem.

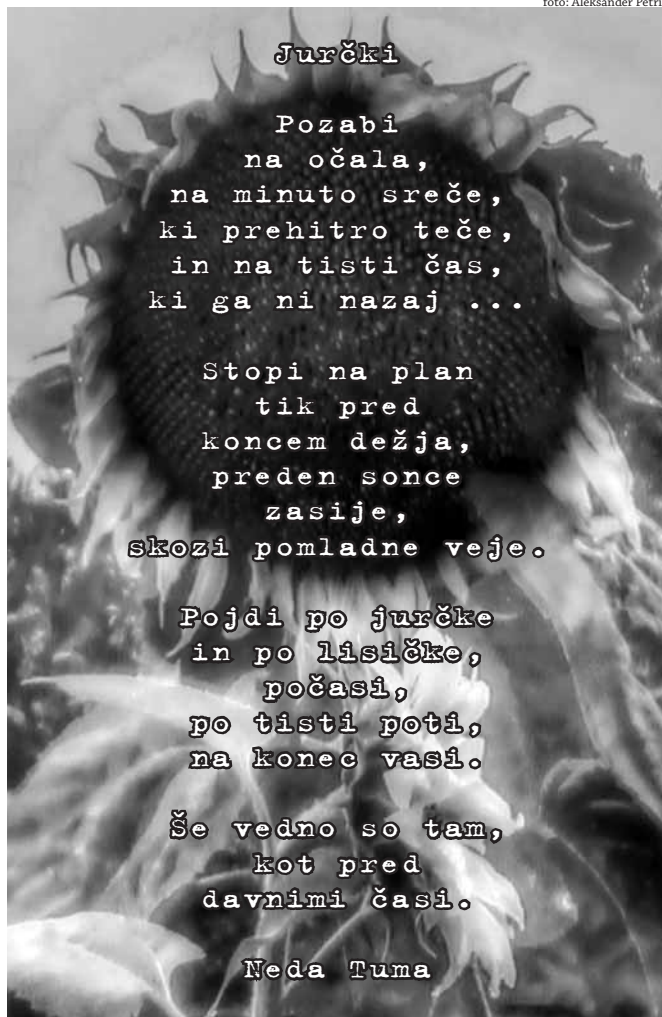

foto: Andrej Pugelj

Zadruga Konopko bo priredila predavanja o industrijski konoplji v različnih mestih. Podrobnosti in vse informacije bodo objavljene na spletni strani: www.konopko.si. Zahvalil bi se vsem članom zadruge Konopko in predavateljem, ki so organizirali uspešen in odmeven dogodek.

Andrej Pugelj

foto: Aleksander Petric

Jurčki

Pozabi
na očala,
na minuto sreče,
ki prehitro teče,
in na tisti čas,
ki ga ni nazaj ...

Stopi na plan
tik pred
koncem dežja,
preden sonce
zasiže,
skozi pomladne veje.

Pojdi po jurčke
in po lisičke,
počasi,
po tisti poti,
na konec vasi.

Še vedno so tam,
kot pred
davnimi časi.

Neda Tuma

Vesoljska kuhinja

Dnevi so neverjetno lepi,
noči mrzle, polne zvezd, satelitov,
morebiti tudi utrinkov ...

Kje je vaše ozvezdje,
da ga ne opazim?

Mogoče žar draži, je malo stran ...

Da napišem še kakšno rimo,
ma ne, nimam časa,
grem peči burek,
à la čemaž s skuto.

Toplega, da prinesem
v galaksijo daleč stran?

Cakalabumlandijo št. 012agh2?

Dostavimo s telepatijo v svetlobnem času,
brez konzervansov in odvečnih E-jev.

Samo za vas in z vami
si lahko delimo veselje veselja naših dni.
Naj vam tekne, pa dober tek.

AGENCIJA ZA MEDPLANETARNO PREHRANO V VESOLJU,
Cakalabumlandija št. 012A4

Jože Drol

ZGODOVINA BREZDOMSTVA, 4. DEL - POJAV HOMO SAPIENSA

Kot primer arhaičnega človeka smo v prejšnjem delu bolj podrobno razdelali neandertalce. Rodove *Homo heidelbergensis*, *Homo floresiensis* in *Homo rhodesiensis* bom zato preskočil, saj med njimi ni neke bistvene razlike. Osredotočil se bom na vrsto *Homo sapiens* (misleči človek) oziroma podvrsto *Homo sapiens sapiens* (moderni misleči človek), pod katero spadamo vsi današnji ljudje. Med drugim so razvoj naše vrste omogočili: sposobnost abstraktnega razmišljanja, govor, samoopazovanje, domišljija in odlično reševanje problemov vseh vrst. Evolucija mislečega človeka naj bi se začela pred 200.000 leti na področju današnje podsaharske Afrike. Visoko razviti možgani, čeprav prostorninsko manjši od neandertalčevih, so nas v borbi za obstanek postavili nad vse ostale primerke iz rodu *Homo*. Dokazano je, da se nismo razvili iz zgoraj omenjenih vrst, temveč smo si z njimi zgolj delili svoj življenjski prostor. Naša zmožnost organiziranja je bila na precej višjem nivoju in sčasoma smo jih izrinili iz našega okolja. Najbrž smo bili sicer v primerjavi z ostalimi plenilci na začetku krhka bitja, toda naši možgani so bili naše največje orožje, zmogli smo postati bolj kruti, kot je to od nas zahteval evolucijski default. Ko bi se naš prednik spoprijel z neandertalcem v boju eden na enega, najbrž ne bi imel veliko možnosti za zmago, saj je bil ta močnejši. Toda s tehnološko boljšim orožjem in z živalsko krutostjo v srcu smo si jih zlahka podredili. V skupinskih bojih bi brez dvoma gospodarili mi, zato je lokacijsko gledano z neandertalci glede lastništva domovanja nismo imeli posebnih težav. V zadnjih dvajsetih letih smo z novimi, naprednejšimi študijami analize DNK ugotovili, da si z njimi delimo tudi gene. Na neki točki razvoja je prišlo do parjenja tudi z drugimi arhaičnimi vrstami človeka. Nekateri znanstveniki namigujejo, da smo preživeljavo ravno zaradi tega razloga, saj smo se gensko obogatili, kar naj bi se najbolj poznalo pri večji plodnosti. Z neandertalcem, recimo, si Evrazijci delimo med 1–4 % DNK. Leta 2003 so v Romuniji odkrili delno okostje staro 30.000 let, ki to tezo potrjuje. Lobanja je imela tako karakteristike arhaičnega kot mislečega človeka. Torej, razmah naše vrste je zahteval primeren življenjski prostor. Sklepamo lahko, da bivanjske razmere za arhaičnega človeka niso bile nič manj pomembne, kakor so danes za nas. Že od pradavnine naprej smo si morali stanovanjsko pravico izboriti sami. Najstarejši arheološki dokazi nakazujejo, da smo se udobno namestili najprej v Etiopiji (cca. 200.000 pr. n. št.), nato pa se razpasli v vse smeri: Južna Afrika, Palestina, Azija, Avstralija in navsezadnje še Evropa (cca. 50.000 pr. n. št.). Selitve sem in tja so seveda zadovoljevale naše potrebe po rešitvi stanovanjskega problema. Z izjemo redkih kršitev družbene hierarhije za brezdomstvo tako ni bilo razlogov. Poglejmo, kje smo si postlali. Zgodnji človek bi si dom zlahka uredil v kakšni jami, toda teh ni bilo zadosti za vse, poleg tega so bile vlažne in mrzle ter zelo primerno bivališče tudi za velike plenilce, kot so medvedi in levi. Bi v svoj dom

spustili nepovabljenega gosta, ki v vas vidi kosilo? Najbrž ne. Svoj dom so si rajši uredili v raznih bivakih iz vej, blata, kosti, slame, kamnov ... Posledice migracij, ki so bile neposredno vezane na rešitev prabrezdomskega problema, so imele vpliv na okolje tudi v tistih časih. Na ekosistem smo močno vplivali že v kameni dobi. Pred približno sto tisoč leti je žival iz rodu *Homo sapiens* kar naenkrat skočila na sam vrh prehranjevalne verige. Za ta podvig smo potrebovali borih sto tisoč let, medtem ko so ostali vrhunski plenilci, kot so morski psi in velike mačke, svoje veščine pilili milijone let. Do 11.000 let pr. n. št. je tako izumrlo okoli 135 vrst sesalcev, od tega kar $\frac{3}{4}$ velikih (mamut, mastodon ...). Večina teh je nedvomno izumrla znotraj nekaj sto let. Temu so botrovali predvsem razvoj lovske strategije in naprednejša orožja, dodatno vlogo pa je imelo še podnebje, saj so se po koncu zadnje lede dobe temperature bistveno spremenile. Če dvomite v uničevalne sposobnosti naših prednikov, pomislite na kalvarijo 19. stoletja in skorajšnje izumrtje bizonov. Iz štirideset milijonov primerkov na začetku stoletja jih je, do konca tega, preživelo le nekaj sto. Tudi mi smo v zadnjih stopetdesetih letih, z izkoriščanjem naravnih virov, dodobra pospešili izumiranje živalskih in rastlinskih vrst. Saj vem, zaradi domovanja moramo sekati gozdove in spreminjati tisočletne tokove rek. In pod svojo streho seveda ne moremo biti lačni, zato uporabljamo pesticide in ostale strupe ter z industrijsko vremo lovimo ribe in kite. No, pa se raje vrnimo nazaj k temi. S koncem zadnje lede dobe pred približno 10.000 leti smo se tudi genetsko gledano spremenili. Pospeška evolucije so poleg otoplitve botrovali tudi eksplozija rasti populacije in selitve v novo življenjsko okolje, tudi mesta. Po izumrtju še zadnje človeške vrste (cca. 10.000 pr. n. št.), ki je svoj življenjski prostor delila z nami, smo pridobili ekskluzivne pravice na ves bivanjski prostor. Naravna selekcija se je iz jam in bivakov preselila v hiše. Od tedaj si lastimo vse ozemelske pravice, zato verjamem, da brezdomstva v tistem času niso poznali. Mislim celo, da je bilo to obdobje v naši zgodovini najbolj naklonjeno pridobivanju strehe nad glavo, saj je bilo prostora dovolj za vse. Takšno obdobje obilja domovanja se nikoli več ni ponovilo, tudi doba lovcev-nabiralcev je bila v zatonu. Samooskrba, torej poljedelstvo in živinoreja, je zaznamovala nastanek novih civilizacij. Vendar je naš življenjski prostor ogrozila nova nevarnost. Gosteje naseljena mesta so kmalu postala gojišča prenosljivih bolezni, naš imunski sistem se je oslabil in narava je povišala selekcijski nivo. Evolucija se bo vsekakor nadaljevala – vse do točke izumrtja. Op. a. – po nekaterih izračunih naj bi do danes na zemlji živele 106.400.000.000 (106 milijard in 400 milijonov) ljudi.

Jean Nikolić

ZGODBA O ..., 22. DEL

Don Pierino se širi naprej. Bo, kot stari Rimljani, začel osvajati ves svet? Kdo bi vedel. Toda on ni vojskovodja. Je več kot to. Je borec proti smrti, ki vse bolj zasnaja mlade. Leta 1989 je Michel Sabbah iz Jeruzalema povabil Dona, da preuči možnosti odprtja centra v Palestini. Kaj je bilo s tem centrom, sicer ne vem, ker ni o njem nikjer nobenih podatkov. Vendar pa ... saj vsakih sanj se tudi ne da realizirati, mar ne? Vseeno mu je bila pot na Bližnji vzhod odprta. Evropa pa mu je odprla prva vrata.

Kam naprej, Don Pierino? Meje padajo kot domine in ti to sprejemaš kot svoje poslanstvo. Dobro, kar se tiče politike danes, vemo, da se Izrael in Palestina na smrt sovražita. Don Pierino pa je bil poslanec ljubezni. S tem je živel in tako je vse počel.

Taubi

NEK AJ

cestnih

SPREMEMBE

Ljudje se pogosto bojimo neznanega, sprememb – dobrih in slabih, malih in velikih. Ampak zakaj? Nas je strah neuspeha, da nas kdo ne bo sprejel, da bodo drugi spremenili odnos do nas? No, ne vem, verjetno drži kaj od naštetega in še kaj drugega. Sama to težko razumem, saj spadam med tiste, ki imajo spremembe in presenečenja radi. Spremembe so v bistvu nekaj neizogibnega. Vsa mora vrtec zamenjati za šolo, šolo za službo, pa tudi službo in družbo, in vendar zaradi tega nihče ne umre. Smrt je največji strah mnogih, zato se znanstveniki trudijo podaljšati življenje s pomočjo zamrzovanja ljudi ipd. Pa pustimo to, ker se me pravzaprav ne tiče. Zanje so spremembe izzivi, priložnosti, zato se jih veselim in ravno zato se jih je v 26 letih nanizalo že cel kup. Že od nekdaj sem se počutila drugačno, kot da ne spadam v to družbo rutine in pravil, pogosto sem razmišljala celo o tem, da sem prišla iz kakega zelo oddaljenega planeta. Seveda verjamem, da obstajajo inteligentna bitja na mnogih oddaljenih in neopazovanih planetih, nekatera so zagotovo naprednejša od nas, o njih veliko razmišljam. Želim si tudi, da bi jih imela priložnost spoznati, a o tem redko govorim, da me ne bi spet zaprli v psihiatrično ustanovo. Že kot deklica sem bila drugačna, rada sem se igrala z avtomobilčki, jih sestavljala in s fanti igrala nogomet. Do osnovne šole, kjer so me sošolci in sošolke izključili iz družbe zaradi moje debelosti in veselja do branja (pustolovskih in fantazijskih knjig). Takrat sem si želela, da bi lahko s pirati odkrivala nove koščke sveta,

predvsem džungle, ali šla živeti v deževni pragozd. Odločila sem se, da hočem spremembo, biti kul, zato sem začela v sedmem razredu kaditi, kar je bila takrat mala pustolovščina s skrivanjem v gozdu. Knjiga za obvezno branje Mi, otroci, postaje Zoo, ki naj bi nas odvrnila od drog, je pri meni dosegla ravno nasproten učinek in komaj sem čakala priložnost, da poskusim vsaj travo. Po koncu OŠ sem to željo in spremembo imidža uresničila s »prijateljico«, ki me je predstavila svojima prijateljema. Ta sta vpričo mene kadila heroin, na srečo pa ga nista dovolila kaditi meni. Gimnazija je bila zame čudovita sprememba, bila sem v »kul« skupini, dobri dve leti sem hodila na schranz partyje (rave) in after partyje, jedla ecstasije, snifala speed, poskusila kokain, gobice in LSD. Takrat se mi je to zdelo super, imela sem veliko prijateljev in tridnevnih žurov, zraven pa težave doma in v šoli. Teh časov se še sedaj spominjam z mešanimi občutki. Nekje vmes je namreč prišel heroin in me obsedel kot hudič, mi uničeval družinske in partnerske odnose, pa tudi zdravje. Dolgo sem si želela spremembe, a ta je bila zelo težka. Trikrat sem šla na DTO (detoksikacija) in spet razočarala vse bližnje s ponovnim padcem, zato sem se odločila težavo rešiti brez institucij. Treba je očistiti misli, potem čiščenje telesa ni problem, ampak za vsakogar je pot drugačna. Meni je najbolj pomagala vera. Vzgajali so me kot kristjanko, ampak mi to ni ustrezalo, zdaj pa se že nekaj let učim zavesti Krišne. Seveda pa ne bi šlo brez čudovitega partnerja, ki me ves čas spodbuja, podpira, mi daje varnost in čisto ljubezen. Ampak sprememb nikoli ni in ne bo konec, kar je čudovito! Sedaj je najhujše že mimo in veselim se novih sprememb na boljše – človek se celo življenje uči in razvija. Nisem ne optimist ne pesimist, saj mi razpoloženje kar hitro niha. Vem, da mi bo karma prinesla še mnogo presenečenj, najbolj pa se veselim sprememb, ki jih bova načrtovala s partnerjem. Komaj čakam, da bova imela dobre službe, otroke in morda celo svoje stanovanje ali hiško. Veselim se tudi bhakti šole in kakega poklicnega izobraževanja, novih poznanstev in mrzlih večerov v topli postelji, v objemu moje ljubezni. Na srečo ima

tudi on rad spremembe, tako da se lahko vse pogovoriva in dogovoriva in iščeva, kakšne priložnosti nama bo prineslo življenje. Tudi smrti se ne bojim, ker je duša, ki je energija, neuničljiva. Verjamem, da se bo preselila v drugo telo, in upam, da bom v njem spet našla svojega moža. Vi pa tudi, ne glede na to, ali ste verni ali ne, delajte dobro in bodite prijazni, saj se velik del naših dejanj povrne že v tem življenju, samo pozorni moramo biti, da to opazimo. Vsem bralcem želim veliko sreče, kakor koli si jo že razlagate!

Trolčica

NOR

Kdo je nor
in kdo je bolj nor
in kdo je najbolj nor?
Nor je, kdor se ima za pametnega,
kljub temu da je neumen,
še bolj nor je tisti,
ki vse verjame,
najbolj nor pa je tisti,
ki nič ne verjame.

Kavica

MILKY WAY, 4. DEL

Med Nemčijo in Belgijo sem bil sicer en teden v Ljubljani. Na UP-u so me redno testirali, da ne bi kej pokonzumiral. Mateja se je pač odločila ostati doma. Itak so bili njeni tastari v Italiji na smučanju, jaz pa sem se vendarle odločil za Evropo. Mal sva ga še pošmirljala in hop, že sem letel v Bruselj. Tam so me pričakali na letališču in me odpeljali v Croix de Loneur. Sej niti imena tega sela ne vem. Nekje na meji s Francijo. Ta komuna je bila ista kot švabska, se pravi ex Patriarche oziroma Dianova po novem, isti šmorn. Bilo nas je par Slovencev, Belgijcev, Švedov. Res, da so domačini špriali po francosk, ampak odgovorni je znal anglešk in tako smo se moral sporazumevat med sabo. Čudno mi je blo, zakaj so vsi nekam zamorjeni, res je bilo začutiti safr in the air. Pol sem pa zvedu, da je en od terapevtov tam predoziral od metadona.

V centru je živela tudi njegova žena, ki je bila Španka. V glavnem, reku sem si, da bom tokrat probu sfurat brez kakšnih spletk oziroma da se z ženskami ne bom pentlal. Hitr sem se sicer uvalil v kuhno, kjer mi je še najbolj sedl. Ni minilo par mesecev in je uletela ena bejba iz flamskega dela Belgije, ki je nekako povzročala fantom spolzke misli. In valjda, kot vsi, sem tut jz pomislil na funky time. Bil je drzen načrt. Tisti, ki imajo izkušnje z mešanimi komunami, bodo vedeli, da je to cela logistika. Ločene sobe, kdo dežura, kdaj, kje, kako ... Človek skratka pozabi na zdravljenje.

Marko Paunovič

BOLEČINA

Praviš mi, da sem tvoja bolečina, a jaz ne vem, kdaj ti povzročam bol, če radost je pomlad in žalost zima, sem jaz poletje tvoje, življenja sol.

Niti ne slutiš, kako trepetam, kako drhti preplašeno srce, poslušam tvoj korak, ves skrušen in bolan, kričim neustavljivo: Meni gorje.

Vrtnice mi prinašaš, kot bi se bal, da me izgubiš, mavrico ti slikam, ko v temne oblake stmiš, naj ti povedo, zvezde nocoj, kjer koli boš hodil, jaz bom s teboj.

Katarina Kalaba

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PREPRIČANJE

Nedolgo tega sva skupaj z mojim pasjim prijateljem prodajala revije na najini lokaciji - Filharmonija - Kongresni trg. Starejša gospa se je odločila za nakup revije, saj je ocenila, da sem prodajalec v pravem pomenu besede - oblečen v lajbič in z izkaznico na vidnem mestu. Kot mi je pozneje sama razložila, je imela slabo izkušnjo z »navideznimi« prodajalci. Za revijo mi je sama od sebe plačala 2 €, potem pa

mi je dala še 5 €, za mojega kosmatinčka ter mi strogo zabičala, da je ta denar izrecno za nj. Tako sem po končanem sihtu nič hudega sluteč šel na večerjo in potem še v nabavo za mojega Lex-a. Seveda sem mu za ta denar nakupil dobrot in priboljškov, poleg tega pa še sam malce dodal. Pri izhodu pa sem - kdo bi si mislil - naletel na gospo, ki je preverjala, če je denar pravilno investirala. Bila je navdušena nad mojim ravnanjem ter mi obljubila, da se ponovno srečamo, saj je ponovno vzpostavila zaupanje v prodajalca. Gospa, hvala vam za to priložnost in nasvidenje do prihodnjč.

Ero & Lex

KOSMATINČEK

Zdaj je že kar nekaj časa, odkar me spremlja človekov najboljši prijatelj. Je pravi lepoteč, pasme belgijski ovčar in je zelo igriv, predvsem pa do ljudi in otrok izjemno prijazen. Pomaga mi tudi pri prodaji časopisa. Čeprav večino časa preleži, dobim marsikateri kovanček na njegov račun. Tako je nekega dne šel mimo naju gospod srednjih let, se ustavil na koncu stopnic ter naju nekaj časa opazoval. Takrat je ocenil, da nama namenil nekaj denarja. Pristopil je, se malce poigral z Lexom, na koncu pa se odločil, da nama podari 20 €, saj naju sicer redno obiskuje. Vselej mi nameni kak evro, dva. Spoštovane bralke in bralci, oba z Lexom se vam zahvaljujema za pozornost in radodarnost. Pa lep pozdrav od

Ero & Lex

TEKOČE NOVICE NA TEKOČEM

Stojim na dežju, kajpada noben ne vzame časopisa. Pa rečem neki mimoidoči, da zamenjam cajtnig za pir, že tako je zadosti vode, tako bom pa še vedno na tekočem (op. avtorja: zavedam se pravil prodaje).

Polde

LEPA GESTA

Prodajal sem časopise, ko je mimo prišla neka gospa, ki se mi je zazdela blazno vzvišena, šla je mimo, kot bi me ne bilo, in občutek ni bil prijeten. Potem pa mi je nek možakar, ki je stal blizu, rekel: »Ej, tista ženska te kliče!« Seveda sem stopil k njej, nemalo sem bil zbeگان, ona pa je izvlekla bankovec in mi dala 50 €! Začuden sem spoznal, kako nas prvi vtis lahko zavede. Gospe se še na tem mestu najlepše zahvaljujem.

Mauro

10 IZVODOV

Velikokrat prodajam na lokaciji Maximarket, večinoma ko so kakšni koncerti, saj ravno takrat prodaja najboljše steče. Tako sem se nekega januarskega večera odpravil iz ene lokacije na drugo, torej v podhod Maxija. Po navadi je tam ob koncertnih večera kar dolga kolona. Prodaja je ravno krenila, ko je pristopila urejena gospa srednjih let, me pobarala glede nakupa in želela videti mojo izkaznico. Ko se je prepričala, da sem pravi prodajalec, je želela deset izvodov revije in mi plačala 12 €. Gospa je rekla, da je treba poplačati tudi trud prodajalca in da želi malce ozavestiti svoj visoki sloj prijateljev in znancev. Malce sva se pokramljala o nas, prodajalcih in pohvalila me je, za mojo vztrajnost na tem področju, potem pa odhitela na predstavo. Gospa, srčno upam, da vam je namen uspel, in da ste uživali v predstavi. Vaš prodajalec se vam lepo zahvaljuje in vam pošilja prijetne pozdrave do naslednjč.

Ero

Dogodki:

PLANICA 2015

Pisal se je datum 19. 03. 2015 in drugo leto zapored smo bili Kralji ulice povabljeni na spektakel v Planico. Tokrat je bilo še posebej svečano, saj so prvič skakali na novi velikanki.

Zjutraj smo se, s polurno zamudo, s kombijem odpravili proti dolini pod Poncami. Prijavljenih nas je bilo devet, vendar je eden zatajil, kar pa sploh ni bilo slabo, saj je bilo zato več prostora v kombiju in se je lažje dihala.

Pot do Jesenic je potekala tekoče, nato pa zastoj. Z Goranom sva se spraševala, če smo prejšnje leto šli prej, saj ni bilo takšne gneče. Avtobusi, kombiji in avtomobili iz celotne države in tujine so se valili v Planico.

Četrtek je rezerviran za otroke (tudi nas?) in že na poti smo sklepali, da jih bo ogromno, kar se je pri prihodu v dolino tudi potrdilo. Kombi smo po navodilu redarjev pustili v dolini in se peš odpravili do skakalnic, kjer sta se že na daleč slišala otroški smeh in rajanje.

Lepo vreme in odlična naprava sta kar klicala po spektaklu, ki se je začel v četrtek in dosegel vrhunec v nedeljo.

Mogoče je škoda edinole, da nismo videli kvalifikacij, ki so jih zaradi tehničnih težav prestavili, je pa izlet vsekakor dosegel svoj namen. Za nekaj ur smo se umaknili iz Ljubljane in uživali

foto: Mitja K.

v lepotah narave, spektaklu na novi velikanki in čudovitem vzdušju.

Hvala organizatorjem, da so nam vse to omogočili, in tudi društvu Kralji ulice, ki je pripomoglo k izvedbi in nam nudilo vse te užitke.

Mitja K.

PRVI SPOMLADANSKI DAN, PRVA ZMAGA OLIMPIJE PROTI NOVOMEŠKI KRKI V LETOŠNJI SEZONI!

Kot že rečeno se je 21. 3. 2015 v dvorani Stožice odvijala košarkarska tekma med ljubljansko Union Olimpijo ter Krko iz Novega mesta. Zmaga je ostala doma, Krka pa si je s tem porazom zaprla vsa vrata za morebitno uvrstitev v evropsko tekmovanje prihodnje leto. Olimpija je zmagala z rezultatom 73 : 67 ter se tako še dodatno utrdila na 5. mestu, ki vodi v EC, v jadranskem tekmovanju.

Četa Memija Bečirovića je večino tekme vodila in imela vajeti trdno v svojih rokah, tudi ko se ji je Krka približala na minimalni zaostanek. Vedno so imeli na zalogi primeren odgovor na Krkine napade in z borbeno ter timsko igro prišli do zaslužene zmage, ki je bolj kot ne pomembna predvsem s psihološkega vidika. Ekipa po padcih raste le z zmagami, če pa gre za zmage proti največjim rivalom, je še toliko slajše. Ekipa iz Ljubljane se je tako na lep način poslovila od številnih domačih navijačev z zmago na zadnji tekmi letošnje ABA Lige in napovedala hud boj tudi v drugem delu državnega prvenstva, ki se pričel 25. 3. 2015.

Kralji se na tem mestu lepo zahvaljujemo KK Union Olimpija. Olimpija je Krko premagala še v Ligi Telemach (državno prvenstvo), 28. 3. 2015, vendar je šlo takrat nekoliko bolj na tesno. Vprašanje zmagovalca je razrešil Alen Omić s košem le 1,6 s pred koncem rednega dela tekme po lepi asistenci Marka Marinovića. Izpostaviti velja še odlično razpoloženega Klemna Prepeliča z 22 točkami ter bolgarskega reprezentanta in kapetana Hrista Nikolova z doseženimi 16 točkami. Omenjena trojica igra po prihodu novega trenerja Olimpije Memija Bečirovića kot prerोजना in predstavlja največje Olimpijino strelsko orožje ter določeno sigurnost v napadu, ki smo jo prej kar nekoliko pogrešali. Olimpija tako po dveh odigranih kolih DP-ja ostaja še neporažena in se bori za sam vrh rednega dela prvenstva, ki bi jim omogočal prednost domačega terena v izločilnih bojih ter nekoliko lažjo pot do osvojitve zelenega naslova najboljšega v državi, ki že jim izmika že dolgih 5 let.

S. P.

foto: S. P.

NEKAJ SPOROČIL ZA VESOLJE, SNG MALA DRAMA, 16. 3. 2015

Vsakoletno, tradicionalno smo bili s strani Jerneja Pristova (PR) in Igorja Samobora (direktorja SNG Drama) prijazno povabljeni na predstavo, namenjeno le nam, Kraljem. Bilo je kraljevsko v vseh pogledih: polna dvorana, neposredni odzivi, sproščeno vzdusje, veselje, smeh in sreča, tudi razmislek. Na koncu pa druženje. Si je sploh možno želeti več?

Tudi življenje je le ene vrste igra, mar ne? ... in včasih to zna biti komedija, triler, grozljivka ... ali pač kar koli in kakor koli si urediš življenje. In ker je človek družbeno bitje, se moraš (tudi) prilagajati, če spoznaš, da bi ti določena družba znala odgovarjati in te sprejemati takega, kakršen si, in to brez predsodkov. Teh pa je žal še vedno veliko več, kot je potrebno. In zato nam vabilo SNG Drame na ogled predstave veliko ter veliko več pomeni. Teh vabil se je v zadnjih letih nabralo kar nekaj in nas vsaj za čas igre popeljalo v preteklost, ko je bil obisk teatra, baleta ali koncerta nekaj samoumevnega. Na osnovi mnogih pogovorov sem skonstruirala podatek, da generacija rojenih od leta 1960 do 1970 še najbolj občuti vse spremembe. Prehod iz dokaj lagodnega življenja, v katerem je bila služba vsem na dosegu, če si le napisal prošnjo. Tudi dobiti stanovanje od podjetja, kjer si delal, je bilo skorajda že pravilo, s plačilom potnih stroškov pa so nekateri dobili višje nadomestilo, kot pa je bila njihova plača. In ta ni bila nizka, verjemite, da ne. Sama zase vem, da sem od nekdaj rada obiskovala gledališča, imela sem celo abonma, tako da sem si ogledala vsaj eno igro na teden. Denar takrat ni bil noben

foto: Nada Žgank

problem, prej je bil čas tisti, ki je upravljal s tvojim življenjem. Vsako gospodinjstvo je imelo vsaj en avto, povečini pa dva, da je lahko jutraj oče odpeljal otroka v vrtec, iskat ga je pa prišla mami, letela v trgovino, skuhala kosilo ali kar naj bi bil topel obrok ob 5-ih. Na to smo se nekako navadili in ko so se v parlamentu začeli igrati Evropo, je bil to začetek konca. Ogromno nas je vsak dan izgubljalo službe oz. delo in iz prejšnjega urejenega finančnega stanja je nastal cel miš maš. Kljub temu da sem takrat delala tudi v računovodstvu – ki sicer ne ustreza moji izobrazbi, temveč sem bila v to priučena po potrebi –, mi ogromno stvari ni bilo čisto jasnih. Tolažila sem se, da je to samo začasno in da seveda ne poznam toliko stvari, saj je bil moj poklic popolnoma drugačen. Pa to, žal, ni bilo samo začasno

stanje ali moje neznanje. Tudi sama sem končala na zavodu za zaposlovanje in na 200 EUR mesečno in iz takratnega načina življenja sem padla pod kritično točko. Še danes se situacija ni spremenila, edina razlika je, da je sin odrasel, in upam, da je on že tista nova generacija, ki bo izboljšala stanje naše male Slovenije in razno raznim lopovom predvsem pristrigla peruti in pustila mladim, da začnejo uveljavljati svojo vizijo sveta in življenja, prav tako pa bi morala biti kulturna izobrazba omogočena vsem, ne pa, da nekateri nimajo ne kruha ne stanovanja, samo ulico!

Zato smo lahko resnično globoko hvaležni igralcem Drame, da so nam kot že tolikokrat naredili to veselje, nekateri izmed nas so bili sploh prvič v življenju v gledališču. Ko sem torej stopila v dvorano, sem bila ganjena, ko sem videla, da je bila ta polna do zadnjega sedeža! Kar pomeni le eno; tudi mi bi bili radi enakovredni tistim, ki si ogled igre lahko kadar koli privoščijo. Še vedno sem mnenja, da predstava veliko več pomeni nam kot tistim, ki si pridejo ogledat predvsem večerne toaete nekakšnih novih »bogatašev«, sama predstava pa je na stranskem tiru njihovega zanimanja. Žalostno!

Edino, kar lahko storim, je, da se zahvalim vam vsem, ki ste nam vrnili vsaj nekaj dostojanstva in se za nas potrudili tako kot za tiste, ki so tam dvakrat na teden in plačujejo, pa še vedno ne razumejo sporočila igre.

Torej: nasvidenje do naslednje igre!

Damjana

foto: Nada Žgank

PISMA IZ DTO-JA

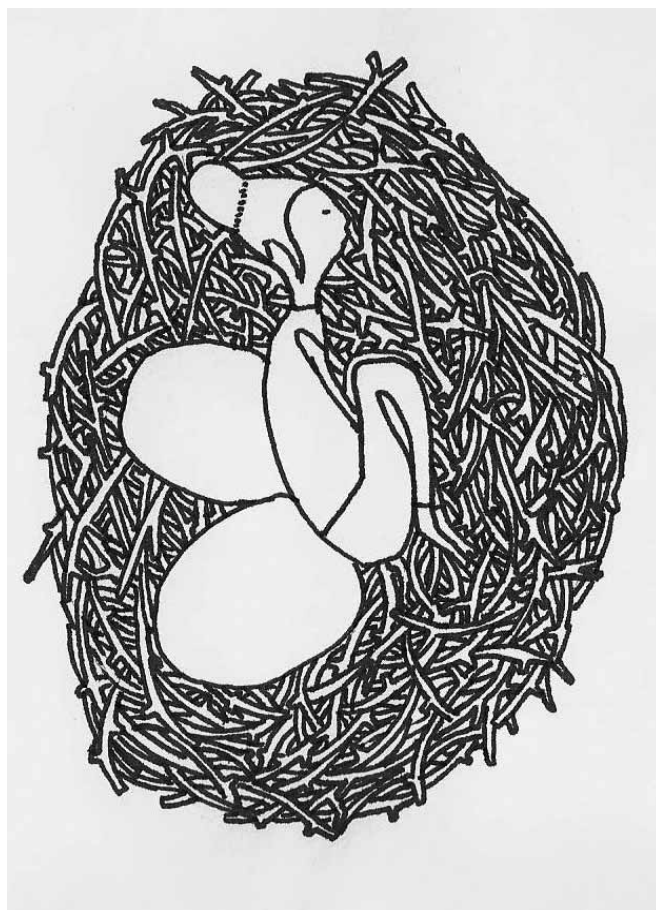
TRETJE

Draga mama, danes je sobota in rečeno mi je bilo, da so vikendi bolj na »easy«. Tudi če gremo v telovadnico vsak dan (petkrat na teden) in skoraj vsak dan na polurni sprehod, se to nekaterim zdi preveč, nekaterim pa premalo. Na zaprtem prostoru nas je veliko in vsak ima svoje želje. Včasih se počutim klavstrofobično! Še vedno čakam na kakšen odgovor v pisni obliki, izvedela pa sem tudi, da romajo pisma, ki prihajajo na eno od treh vej ljubljanske psihiatrije, zmeraj najprej v Polje, kjer jih sortirajo in šele potem jih pošljejo naprej. Na vajino pismo sem najdlje čakala šest dni, najmanj pa en dan. Še vedno ne razumem tega sistema, ampak če si odrezan od sveta, tako kot sem trenutno jaz, nimaš prav nobenega vpliva na odhod, še manj pa na prihod pisem na naš DTO oddelek.

Kavo, ki si jo financiramo sami (skupaj z mlekom in sladkorjem), si privoščimo po zajtrku in po kosilu. Ker so skodelice majhne in dodatek kave ni dovoljen, gre veliko kave v lijak, v odpad ...

Sedaj sva s cimro sami v triposteljni sobi. Imava se res dobro, razumeva se in ne predstavljam si, kako bi bilo, če bi se prepirali. Na oddelku jemo trikrat na dan: zajtrk, kosilo in večerjo. Hrana je dobra. Vsi obroki so topli, razen nedeljske večerje, ki je mrzla, saj kuhinjo zaprejo takoj po kosilu. Smešno je, da sila redko dobimo kako sladko stvar, to pa je bodisi mini eurokrem, med ali marmelada. Malice pridejo skupaj z večjimi obroki, kot sta kosilo in večerja. Ker vsi ne pojemo vsega, si kak eurokrem, med ali marmeladico prihranimo za kasneje. Dobrote podpišemo z vodoodpornimi flomastri, se pa dogaja, da se te – zelo težko žrtvovane sladkarije – spravijo v hladilnik. Čez čas ugotoviš, da so celo te male sladkarije tarča roparskih pohodov!!! Nihče seveda ne prizna in nihče ne dobi nobene kazni, kar se meni in še nekaterim ne zdi ravno prav. Hrane ne smemo skrivati v sobi, zato lahko samo nemočno čakamo, kdaj nam bo tatič ponovno odtujil naše težko prihranjene sladke dobrote iz hladilnika.

Draga mama, kot vidiš, bivanje tu ni ravno *mala malica*, kot sem

Damjan Majkić

pričakovala, da bo ... Ker na podporno skupino za starše ne prideta vsak četrtek, imam odobrena samo dva izredna obiska (po 30 minut) za vseh šest tednov mojega bivanja na DTO-ju. Saj se ne pritožujem, moram pa priznati, da tega, kar se dogaja tu, resnično nisem pričakovala ... Zelo se veselim kakega pisma od vaju, ki bi me resnično razveselilo.

Oba vaju imam zelo rada, zdržita brez mene, kot bom jaz brez vaju.

V pričakovanju vajinega pisma vaju pozdravljam,

vaša Silva

URA JE POL DVEH ZJUTRAJ,
UTRUJEN SEM IN NE MOREM SPAT.
PO GLAVI SE MI ROLAJO SPOMINI - KOLIKOR JIH ŠE IMAM.
ZATO KER ZAUPAM V BOŽJO PRAVIČNOST,
ZATO VERJAMEM V ZMAGO,
ZMAGA PA JE TO,
DA NIČ NE MANJKA.

KAVICA

Sol in Koper:

ENA OSEBNA

biba.koper@gmail.com

Pred vhodnimi vrati v hišo me ustavi sosedka in prijazno pozdravi. Odzdravim in že naredim korak naprej, ko me z napol sramežljivim glasom ustavi in nadaljuje: »Sem vas videla na TV. Na našem dnevniku (op. a. Primorska kronika). Nisem vedela, da so vam vzeli vaš center. Žal mi je.« Še preden sem uspela komentirati, je monolog peljala naprej. »Še vedno vas videvam z vašimi brezdomci. Kar nadaljujete ... Kako vam uspe biti vedno nasmejana? Od kje vam moč? Jaz bi kar malo obupala nad občino in sistemom,« počasi zaključí. »Ah, kaj hočemo – tako pač je. Če še jaz obupam, le kaj bo potem z vsemi našimi fanti in dekleti?« ji odvrnem in oddrvim naprej. Mudi se mi. »Nekoč bo bolje. Pa hvala,« se ji med hitro hojo še za trenutek posvetim in že me ni več v ulici. Šele ko sem prispela na cilj, sem pomislila na najino izmenjavo besed. Malce me je pekla vest, ker si nisem vzela nekaj trenutkov za klepet. Tako sem tu in tam med svojimi vsakodnevnimi opravili in delom pomislila na srečanje s sosedo. Počasi je začel spomin na srečanje bledeti, tudi vest je vedno manj trkala na moje zavedanje in življenje je teklo naprej. S sosedo se le redko srečava. Imava nekako različne urnike. Nastopil je čas, ko sem se začela aktivno ukvarjati s pripravami na javno tribuno, ki smo jo organizirali, in sem bila še za odtonek ali dva bolj obremenjena. Vesolje je že hotelo tako, da sem sosedo ponovno srečala ravno dan pred samo tribuno. Pozdravili sva se, se spogledali in se nasmehnili druga drugi. Potem sva oddrveli vsaka v svojo stran. Tisti občutek, ki se je polegel, se je iz pete ponovno prikradel in lezel po hrbtu vse do glave. Spet me je zajel občutek, da nisem bila ravno prijazna, in danes, ko sem dobila možnost »popravnega izpita«, ga niti slučajno nisem opravila. Veliko ljudi mi je že reklo, da se preveč obremenjujem z malenkostmi. A kaj naj, ko zame medsebojni odnosi, pa naj bo to partner, otrok, prijatelj ali sosedka, nikakor niso malenkost. V otroštvu sem venomer poslušala stavek, naj se do drugih obnašam, kot bi si zanje želela, da se obnašajo do mene. Ne glede na najin – nehote – mimobežen odnos bi si vseeno želela, da se sosedka ustavi, ko bi jo želela kaj povprašati. Samo sklepam lahko, da si podobno želi tudi ona.

Ko sem se včeraj odpravljala na tržnico na svojo jutranjo kavico, kot to počnem že leta, sem nenadoma zagledala odhajajočo podobo, ki mi je bila dobro znana. Zaklicala sem v njeno smer: »Sosedka, čao!« Ustavila je korak, se obrnila v smer mojega glasu in mi, ko me je zagledala, pomahala. Z roko sem ji nakazala, naj me počaka. Pospešila sem svoj korak in jo v nekaj trenutkih dohitela. Še enkrat sem jo pozdravila in jo povprašala, ali bi imela čas za eno kavo. Pritrdila je in sva odšli v bližnji lokal, kjer je bilo že na daleč čutiti prijeten vonj jutranje kave. Usedli sva se in takoj sem ji hitela razlagati, kako nerodno mi je bilo tistega dne, vendar me je zavedel čas, zamujala sem in mudilo se mi je. Sosedka se je nasmejala in mi zaupala, da je pravzaprav začudena, da se zaradi tega obremenjujem. Vendar ji to veliko pove o mojem karakterju, odnosu do ljudi. To ji je pravzaprav

Utrinek s tribune

foto: osebni rñiv

všeč, ker večina menda tega ne bi niti zaznala. Najin pogovor je stekel kot po maslu. Debatirali sva o socialnih stiskah in tem, kako je bilo včasih, kakšne so rešitve in kako si jih tisti, ki so na položajih, ne želijo v resnici. S tem bi namreč izgubili moč. »Samo lačne in obupane ljudi lahko vodiš z obljubami kot ovce. In to, kamor si pač želiš,« je dejala. Od nekdaj sem rada komunicirala s starejšimi, saj sem prepričana, da se ravno v njih skrivajo velike modrosti. Zaradi vsega doživetega, izkušenj in doseženih let vidijo stvari popolnoma drugače, kot jih vidimo mladi ali mlajši. Najin pogovor se je zavlekel in šele SMS sina, ki je doma čakal, da se vrnem, me je opomnil na uro. Pa se nisem dala pregnati. Prijetno mi je bilo in po dolgem času mi je uspelo govoriti z nekom, ki je razumel, kaj me žene naprej in zakaj trmasto vztrajam pri delu z brezdomnimi. Razumela me je na poseben način. Bolj materinski. Ravno ta element v svojem življenju grozno pogrešam. Od doma sem šla pri dvanajstih letih in stik z družino je z leti zbledel na občasen SMS ali vljudnostni klic sem ter tja. Zaradi slabe vesti sem pravzaprav našla novo prijateljico. Obljubili sva si, da si bova ob vsakem srečanju vzeli kako minuto in si izmenjali nekaj besed. Če nama bo čas le dopuščal, bova šli na skodelico kave. Ljudje, ki nas razumejo in nam lahko v življenje prinesejo nove modrosti, so redki in ravno zaradi tega sami sebi dolgujemo, da vzdržujemo odnose z njimi in ne hodimo zgolj mimo.

Za konec pa – če vam ni vseeno, s čim vse nas futrajo in kaj vse dajemo jesti svojim dragim in ljubljnim – vas vabim, da se 23. maja udeležite mednarodnega protestnega shoda proti Monsanto. Monsanto je gigant biotehnološke industrije in največji ameriški proizvajalec gensko spremenjenih semen, ki ima praktično monopol na področju biotehnološkega razvoja gensko spremenjenih organizmov (GSO/GMO). S 17.500 zaposlenimi je prisoten v 46 državah po vsem svetu, letno pa zasluži približno 11 milijard dolarjev. Moramo poslati jasno sporočilo, da nam ni vseeno in da imamo veliko raje domače ter bio pridelke. Maj je mesec ljubezni in ljubezen gre skozi želodec, zato smo dolžni poskrbeti, kakšno »ljubezen« kuhamo tistim, ki jih imamo radi.

Vaša Biba

ULIČNI GLASBENIKI - INTERVJU: MAIDA DŽINIĆ POLJAK - tAman

018
KRALJI
ULICE

Skupina tAman preigrava tradicionalno sevdah glasbo s področja Balkana, izvajajo tudi folk glasbo. Zasedbo poleg nje sestavljajo glasbeniki, ki jih sama zelo ceni, to so: Jelena Ždrale, Nino De Gleria in Luka Ropret. Z Maida sva se v sproščenem vzdušju ob kavi pogovorila o tem in onem.

Se nam lahko predstaviš s svojimi besedami?

Majda Džinić Poljak je preprosta ženska. Moj prijatelj, Ervin Hladnik - Milharčič, me kliče »izbeglica«, saj sem pol življenja preživila v Bosni, pol pa v Sloveniji. Med vojno v Bosni sem v Slovenijo prišla kot begunka, v tem času sem doštudirala novinarstvo. Leta 1995 sem svojo glasbeno pot začela v skupini Dertum, ki je ravno tako preigravala sevdah glasbo. Ustanovila jo je pokojna Farah Tahirbegović, vendar je po dveh letih skupina razpadla, saj se je večina članov razselila po svetu. Sama sem se naposled zaposlila in poročila v Sloveniji, tako da zdaj živim tu že celih dvajset let. **Kako si bila sprejeta v našem okolju, ti je glasba pomagala pri vključevanju? Zanima me tudi, kaj najbolj pogrešaš, ko pomisliš na Bosno?**

Z vključevanjem nisem imela nobenih problemov. Seveda so nastale manjše težave, ker sem prišla v povsem novo okolje, vendar sem se mu hitro prilagodila. Sprva smo bili večinoma brez denarja, oblačil, center je bil prenatrpan, toda celo življenje v begunskem centru je imelo svoje pluse. Veliko smo se družili, hodili ven na koncerte, na okrogle mize, kofetkali na terasi, potovali in seveda veliko vadili. V spominu imam lepih trenutkov v izobilju. Najbolj pogrešam sproščenost, umirjenost. **Slovenski jezik si odlično osvojila, je bilo težko?**

Se ti zdi? Nisem povsem prepričana, dolga leta so se mi ljudje, kar se tiče jezika, prilagajali. Tudi danes pol dneva govorim materin jezik (služba), pol dneva pa slovenskega (dom), glede kakovosti naglaševanja nisem ravno prepričana (op. a.: Maida odlično govori slovensko!).

Sprašujem se, kako vam je uspelo sestaviti bend v centru za begunce, kje ste dobili inštrumente?

To se je zgodilo samo od sebe, v bistvu nihče od nas ni bil profesionalen glasbenik. Najbolj je temu botrovalo domotožje in čeprav smo vsi poslušali v glavnem domačo rock glasbo, smo sevdah nosili v srcu. Glasba nas je približala domu, zvrst sploh ni bila vprašljiva. Glede inštrumentov se ne

spomnim nič posebnega, tu in tam smo jih našli, si jih izposodili, problemov v zvezi s tem pa začuda nismo imeli.

Bi rekla, da skupina tAman nadaljuje delo Dertuma ali je to povsem nova zgodba?

Zanima me tudi, kako je nastalo ime skupine oziroma skupina sama?

Glasbeno smo člani obeh skupin sodelovali že v preteklosti, skupina Dertum je recimo snemala v Ninovem studiu, tudi ljubezen do sevdalink je pri obeh skupinah močno prisotna, vendar bi rekla, da je tAman nova zgodba. Glede na repertoar je sicer dosti vzporednic, ki bi lahko namigovala na nadaljevanje zgodbe, toda tAman je druga skupina. Po nekem mini-koncertu sem šla na pijāčo in menedžer Mirza mi je dejal:

»Pejd, pejd, čakajo te!« Najprej sem ga debelo gledala, on pa me je priganjal, češ da imam vajo. Takrat smo prvič igrali skupaj in imeli smo se super. Moram reči, da so Nino, Jelena in Luka izvrstni glasbeniki z dolgoletnimi izkušnjami. Zelo sem vesela, da lahko igram z njimi. Ideja o nastanku benda je visela v zraku dobra tri leta, rezultat pa že poznaš. Ime je nastalo iz besede aman, ki je prisotna v mnogih besedilih, pomeni pa ljubezen, dušo ... Ko smo iskali primerno ime, sem vprašala prijatelja, kakšno se mu zdi ime Aman, in odvrnil mi je taman (ravno prav). Ime smo dodatno poudarili z velikostjo črk in dobili tAman.

Sevdalinke izvajate v različnih jezikih, moraš torej obvladati vse te jezike?

Poleg bosanskih zaenkrat izvajamo tudi makedonske in srbske pesmi, v bistvu pesmi s celega Balkana, ki so vsem precej blizu. Repertoar bi radi razširili še na turške, bolgarske in albanske, vendar moram reči, da že makedonsko ne govorim dobro, kaj šele turško in albansko. Za pesem se karseda potrudim, naučim se besedila in pravilne izgovorjave, toda omenjenih jezikov ne znam govoriti.

Opazil sem, da vas označujejo kot jazz/rock sevdah band, kako bi vas sama opredelila? Kakšen je odnos Slovencev do sevdalink?

Sevdalinka je bosanska ljubezenska pesem, kar sevdah tudi pomeni. Smo etno glasbena skupina. Sicer pa smo v svojo glasbo vključili nekatere netradicionalne inštrumente, zato so pesmi malce jazzovsko obarvane, predalčkanje nas nič ne moti. Glede na to, kako so nas poslušalci na naših prvih dveh koncertih sprejeli, se mi zdi odnos Slovencev do sevdalink presunljiv. Nekaj zanimanja vsekakor je, saj nismo edini band, ki izvaja to zvrst glasbe.

foto: osebni arhiv

Koliko je Maidi potrebno, da je zadovoljna, imaš kakšen življenjski moto, življenjsko filozofijo?

Ne rabim veliko. Osnovne stvari za življenje morajo biti, vendar me zadovolji že vaja, kavica s prijatelji/cami, veseli me, ko v službi lahko pomagam ljudem. Delam namreč na info točki za tujce iz tretjih držav. Ker sem bila tudi sama na njihovem mestu, mi to delo veliko pomeni. Življenje poskušam čim bolj uživati. Zadovoljstvo iščem v majhnih stvareh, poskušam biti iskrena, pozitivna, vesela, odprta, komunikativna ... Čim manj se poskušam obremenjevati z malenkostmi, izogibam se stresu, na življenje gledam realno. Če je moja družina zdrava, potem ni problemov.

Kaj pa časopis Kralji ulice? Ga poznaš, ga bereš, kupiš, kakšno mnenje?

Seveda ga poznam. Redno ga prebiram, tudi v službi je vedno na voljo kakšen izvod. Že sam koncept časopisa mi je všeč, način prodaje tudi, seveda pa je vedno prostor za izboljšave.

Se ti zdi brezdomstvo v Ljubljani vidno? Ga opaziš?

Če Ljubljano primerjam z večjimi mesti, to ni tako opazno. Rekla bi, da je v zadnjih desetih letih brezdomstvo v našem glavnem mestu v porastu, res žalostno. Na prehodu skozi mesto je to povsem opazno.

Kakšna misel za konec?

Poglej, včasih je bila večina ljudi srednjega razreda, brezdomcev je bilo malo, skoraj nič. Želela bi si, da se tempo življenja spremeni, da prioritete postanejo bolj empatične, da bi lahko vsak zadovoljil svoje potrebe.

Kdaj vas lahko bralci naslednjič slišijo v živo?

Ker intervju izide maja, bodo naš aprilski koncert zamudili. Lahko pa nas ujamejo 2. maja v Prulčku. Vabljeni!

Jean Nikolić

O VPELJEVANJU TEMATIKE BREZDOMSTVA V OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE ...

Družba, v kateri živimo, beleži krepak porast brezposelnosti, večja in heterogenizira pa se populacija brezdomnih. Večina javnosti, tudi strokovne, pripisuje te pojave narobe oz. pomanjkljivo izobraženi in usposobljeni ali premalo motivirani delovni sili in premajhnemu prizadevanju brezposelnih. Tako nalagajo odgovornost za razreševanje vse več družbenih problemov na šolske ustanove. Te silnice lahko opazimo tudi v lanskoletnem predlogu ministrice Setnikar Cankar o vpeljevanju predmeta podjetnosti v osnovne šole. Podjetnost se v tem primeru pojmuje kot lastnost »novih posameznikov«, ki bi bili prilagojeni vsakokratnim razmeram na trgu delovne sile: fleksibilni, inovativni, poslovni, konstantno učeči se ... Morda gre opomniti, da v realnosti takšne lastnosti poseduje predvsem t. i. prekerna delovna sila, ki se mora venomer prilagajati negotovemu delovnemu okolju (pogodbe za določen čas, minimalne delavske pravice, brez zdravstvenih, socialnih zavarovanj ...).

Prva avtorica in avtor meniva, da vpeljevanje podjetnosti kvečjemu spodbuja prevzemanje individualne krivde za vse večje število družbenih problemov in kreira posameznike, ki se brez kritičnega razmisleka prilagajajo obstoječim izkoriščevalskim razmeram. Strinjava se, da je šola prostor, kjer se lahko spopadamo z družbenimi težavami, vendar na drugačen, bistveno bolj kritičen način. Potrebni sta solidarnost in ozaveščenost, prav tako pa refleksija obstoječih razmer v družbi. Zato sva sklenila organizirati delavnice, ki bi odpirale prostor razpravi o brezdomstvu in sorodnih socialnih problemih v osnovnih in srednjih šolah. K temu naju je spodbudil prispevek Bojana Dekleve, ki je v lanske marčevski številki KU pisal o pomanjkljivi obravnavi brezdomstva v šolskih ustanovah.

Projekt sva zastavila kot sklop triurnih delavnic, ki sva jih izvajala na gimnazijah v Lendavi in Ljubljani. Pogovarjali smo se o stanovanjski problematiki, o življenjskih zgodbah brezdomcev, pa tudi o možnih rešitvah problema brezdomstva. Dijake sva prosila, naj na koncu napišejo pismo (ne)znancu (politiku, gospodarstveniku, sleherniku, brezdomcu, dijaku samemu ...), ki naj bi imel moč za ustvarjanje sprememb. Razmišljanje dijakov o brezdomstvu najbolje povzamejo odlomki iz nekaterih pism. Po prebiranju 200 dijaških pism sva izražene rešitve razdelila na individualne in sistemske.

V sekciji individualno so se večinoma znašla pisma, namenjena brezdomcem samim. Predlagali so jim načine, na katere naj razrešijo svojo situacijo, npr.: »če bi radi izboljšali svoj položaj, morate spodbujati, da vas opazijo in pomagajo« ali pa »biti morate vztrajni in se boriti: smiljenje samemu sebi vas ne bo nikamor pripeljalo«. Nekateri so izrazili prepričanje, da si morajo najti delo, saj »se delo najde vsepovsod, pa naj bo to pobiranje smeti ali košenje trave«. Eden je izrazil celo prepričanje, »da je ljudi treba naučiti in prisiliti delati, kajti le na tak način lahko država in sistem financ delujeta«.

Najbolje iskanja rešitve na individualni ravni ponazori sledeče pismo: »Dragi! Mislim, da je odvisno od vseh nas, kako bomo živeli. Lahko je valiti krivdo na vlado, da ne vodi države pravilno, ali na vrstnike, ker nas obsojajo, ne da bi nas poznali, morda na družino, ker nam ne nudi vsega, kar si želimo, in kar pričakujemo, da nas bo kdo rešil iz godlje, v kateri smo. Ja, v neki meri so lahko krivi tudi oni, a največ je odvisno od nas. Sami moramo biti sprememba, ki jo želimo videti v svetu in svet bo lepši kraj za življenje.« Na ravni sistemskih rešitev je bila večkrat izpostavljena ideja o prerezporejanju bogastva, npr.: »Da bi v družbi spremenili stvari na bolje, da bi bilo manj brezposelnih, manj revščine, bi bilo treba obdavčiti bogatejše ljudi.« S prerezporejanjem hoče marsikdo začeti prav pri politikih: »Sebi in sodelavcem v vladi znižajte plače, saj lahko vsak živi normalno življenje s 700 evri na mesec, in dajte preostanek drugim.«

foto: DSS Lendava

Veliko pism, naslovljenih na vlado, predlaga, naj ta vlaga v gospodarstvo: »Tako bo več delovnih mest in manj brezposelnih.« Ali pa: »Potrudite se in naredite Slovenijo bolj konkurenčno. S tem bi osrečili ljudi bolj, kot si mislite.«

Zorana Jankoviča večinoma prosijo, naj poskrbi za več zavetišč in topel obrok za ljudi, eden pa meni tudi, da bi se dalo s tem tudi finančno okrepiti Ljubljano, »ker ne bi bilo več tako neestetsko za pogledat, ko ljudje spijo po klopcah. Posledično bi bilo mogoče več turizma.« Nekateri iščejo rešitve v ustanovitvi več društev, ki bi skrbela za to, da ljudem pomagajo pri iskanju doma, službe ter da bi ljudje več brali Kralje ulice. Eno pismo naslavlja dijake: »Morda bi lahko pripomogli, če bi več kupovali Kralje ulice in prebrali, kaj ustvarjajo, se bolj seznanili s problemom brezdomstva nasploh – tako bi lahko začeli razmišljati o rešitvah.« Nekateri predlagajo tudi, da društva ponudijo brezdomcem možnost dela, »da bi posamezniki v stiski stopili v korak z družbo in postali koristni ter si tako povrnili samozavest«.

Ocenjujeva, da je približno tretjina iskala večinoma individualne rešitve, pa naj bo to odgovornost posameznika za svoj položaj ali pa splošna potreba po dobrih ljudeh, ki bi bili solidarni in ne bi obsojali drugih. Preostali so na sistemski ravni ugotavljali potrebo po najrazličnejših ukrepih, da je treba bogate bolj obdavčiti in prerezporejati dohodek, da je treba ljudem omogočiti bivanje, obroke, delo in vključevanje v skupnost.

Delavnice smo skupaj z učenko Emo izvajali tudi na osnovni šoli. O tem je zapisala: »S študentoma Lucijo in Matejem sem na Waldorfski šoli Ljubljana pripravila delavnico na temo brezdomstva, katere namen je bil dobiti širši vpogled v ta socialni problem. Ukvarjali smo se s predsodki do brezdomcev, vzroki za naraščajočo težavo, poskušali opisati vsakdanje življenje ter se pogovarjali o možnih izhodih. Mislim, da je bil namen dosežen, če ne drugega, smo vsaj malo razmišljali. Mene se je najbolj dotaknilo to, da brezdomci ne postaneš čez noč, ampak se stvari počasi nabirajo, zato vidim rešitev v individualnem pristopu do vsakega posameznika.«

Zdi se nama, da je največji dosežek delavnic odpiranje prostora za pogovor in diskusijo o sodobnih socialnih problemih. Pomembno je, da o stvareh razpravljamo. Najin namen je, da bi tematiko v šolski prostor vnašala še naprej in morda v prihodnosti izkušnje strnila v zbornik, ki bi omogočal bolj sistematično in množično vpeljevanje tematike. Če je med bralci kdor koli z idejami, željo po sodelovanju ali izkušnjami, pa tudi s kakim odzivom na naš članek, z veseljem pričakujemo vaše predloge ali mnenja, ki jih lahko pošljete na uredništvo.

Lucija, Matej in Ema

Gostujoči kolumnist:

Roman Kuhar

NESPODOBNO POVABILO

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Pred nekaj dnevi sta mi pisala Aleš Primc in Metka Zevnik. Saj veste, tista dva, ki jima gre za otroke in sta branika človekovih pravic v Sloveniji. Na enem od blokov v Ljubljani sta opazila grafit »Smrt pedrom!!!« in me pozvala – mene in še nekaj drugih, ki smo se v zadnjih mesecih zavzemali za enakopravnost istospolnih parov –, da organiziramo skupno akcijo in odstranimo grafit. Ta naj bi namreč žalil vse, ki želijo živeti »v družbi mirnega sobivanja, spoštovanja in dialoga.« Odstranili naj bi grafit in tako skupaj pokazali, da se, čeprav na različnih bregovih, zavzemamo »proti vsem oblikam sovražnosti in nasilja.«

Ob tem nespodobnem vabilu sem se samo kislo nasmehnil, tako kot vedno, kadar preberem kakšno od populistično bistrournih domislic nasprotnikov enakih pravic za vse. Res so neverjetni: s svetniškim sijem predlagajo tistim, proti pravicam katerih se že leta borijo z mečem in ognjem – celo svoje lastne otroke bi diskriminirali, če bi bili ti istospolno usmerjeni –, naj za trenutek pozabijo na njihovo sovraštvo in v imenu višjih ciljev izbrisejo žaljivi grafit. Seveda se dobro zavedajo, da njihov cirkus, njihove populistične laži, njihova domnevna toleranca, ki ima na koncu vedno nek »ampak« že leta spodbujajo tovrstne grafit, jih generirajo in reproducirajo ter izdatno prilivajo olje na že tako razplamtel homofobičen ogenj. Ampak zdaj bi oni čistili sovražne grafit, ki jih spodbujajo, in se – za kamere in medije – delali, da jim gre za pravice vseh. Najhujše je, da v slednje res verjamejo.

Povabilo je seveda del njihovega utečenega populističnega stroja in ni namenjeno drugemu kot njihovim političnim ciljem. Če njihovega vabila ne sprejemem, bodo moj molk »prodali« kot dokaz, da se zagovorniki enakih pravic v resnici sploh ne zavzemamo proti sovraštvu in nasilju in da si želimo še več takih grafitov, saj se potem lahko delamo žrtve in živimo na ta račun. Če sprejemem vabilo, postanem del njihovega propagandnega stroja, ki se bo ob čiščenju grafita postavil pred kamere, iz tega naredil medijski dogodek in se nato trkal po prsih, kako da se zavzema za pravice vseh ljudi in kako napačno ga že ves čas razumemo.

Ampak le en dan potem, ko sta Aleš in Metka poslala to pošto, nista imela nikakršnih težav vložiti pobudo za presojo ustavnosti referendum, s katerim bosta morda spet poteptala človekove pravice manjšine. Ob zaslombi, ki jo imata v Rimskokatoliški cerkvi v Sloveniji – sleherna vaška cerkev je postala njuna izpostava na terenu – to verjetno res ne bo težko. Ljudje so pred leti podpisovali zahtevo za referendum, ker so jim govorili, da se bodo po novem Družinskem zakoniku med seboj lahko poročali bratje in sestre. Saj ni važno, da to ne drži: štejejo le podpisi.

foto: Roman Kuhar

Če verjamete, da bodo potem, ko bodo istospolni pari v Sloveniji lahko sklenili zakonsko zvezo, homoseksualci trkali na vaša vrata in vam kradli otroke, potem vas nič ne bo prepričalo, da so to zgolj podle laži, ki mejijo na patološkost tistega, ki jih širi. Če mislite, da boste zaradi tega, ker bo vaš istospolno usmerjen sosed enakopraven z vami, manj vredni in na slabšem, potem vam bog pomagaj. Če verjamete, da bodo po spremembi zakona otrokom v šolah spreminjali spol, potem vas vljudno vabim na kavo, ker me res zanima, kakšen je ta postopek in koliko stane. Saj veste, poskušam razumeti in kako bi lahko bolje razumel, kot da mi to nekdo razloži iz prve roke. Če mislite, da bodo družine razpadle in bo konec sveta, ker se bosta dve lezbijki ali dva geja lahko slovesno poročila na Ljubljanskem gradu in bosta na ta način imela enake socialne in ekonomske pravice kot preostali poročeni pari, potem je morda čas, da si kupite čoln in ga zvlčete na Šmarno goro ali kakšen podoben hrib. Bojim se, da vam drugače ne morem pomagati. Pa srečno!

P. S. Nekaj dni pozneje je nekdo spremenil omenjeni grafit. Zdaj piše: »Poroke, ne smrt pedrom!!!« Predvidevam, da navkljub spremenjenemu sporočilu vabilo na brisanje grafita še vedno velja ...

AKTUALNA OBLAST BO, TAKO KOT VSE DOSLEJ, DALA VSE OD SEBE ZA BLAGINJO NARODA. VSE ŠTIRI.

KOFETKARJA, 3. DEL

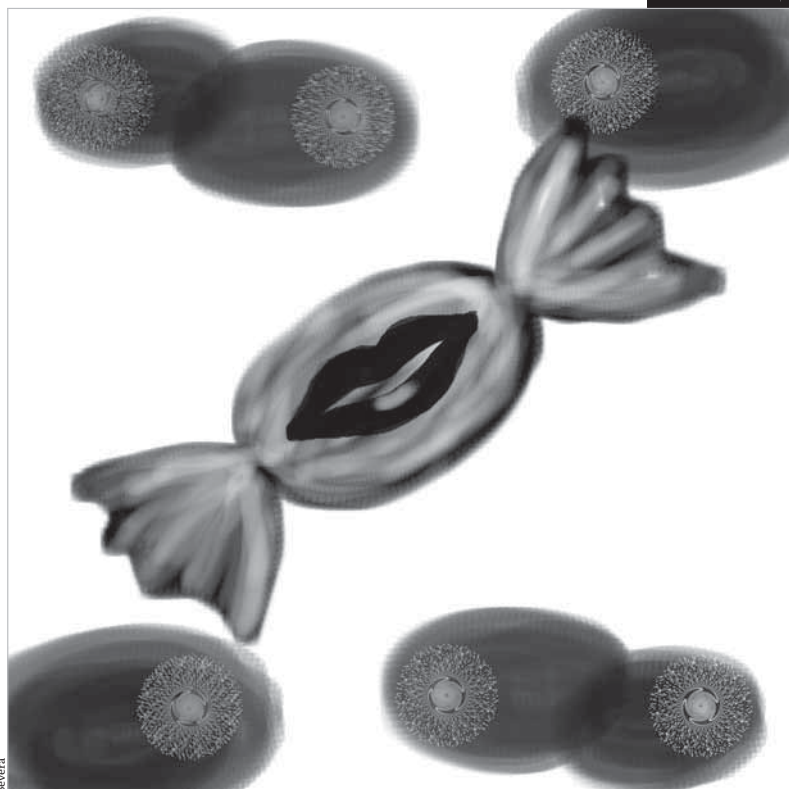
Velika noč. Eden večjih žur praznikov pri nas. Šunka, potica, pirhi – ja, pa kaj še! Kofetkarja in še tretji iz hiše (mar bo tudi on kofetkar?) smo se spravili na pravo pojedino.

Domača goveja župa z ogromnimi cinki, tenstan krompir, govedina in regrat. Ni kaj, prav kraljevsko za kralje ulice. Seveda je bil to eden redkih trenutkov, da smo skupaj jedli v kuhinji. Ponavadi jemo vsak v svoji sobi ob TV-ju, stran od oči drugih.

Tako pa – debata. Ja, začenja se pomlad in zdaj bo treba misliti tudi na vrt. Vse to bo treba preštihat, a kaj, ko se to nikomur ne da. Sosede nas že postrani gledajo, češ da smo lenuhi. Samo ... zunaj je še vedno mrz in piha kot hudič. Torej – kdaj bomo? Ko nas bo nekdo zbrcal v rit! Potem se morda odpravimo, čeprav paradižnik na oknu v kuhinji že lepo uspeva.

Aja, za konec pa še obvestilo: kmalu se bomo poslovili od Taubija, ki gre na remont. Za koliko časa, niti Bog ne ve.

N2 in Taubi

STRAST ŽIVALSKA

Po dgani pulimnoge,
mar Tinčku trgamrep,
kravi séka mroge,
lička ščipamteb.

Kobrowsky

Tanja San in Anastasia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

KER SI MI TEŽILA
IN SE VSAKIČ POMODRILA.
SHRANJENO.
KER SI BRNELA SPOPADE
IN BLOKIRALA FASADE.
PODVOJENO.
KER SI BILA LAČNA NEDVOMLJIVE POZORNOSTI
IN TRDO BLEDE BLODNJE.
NAREKOVANO.
DAJ VZEMI ME S SABO.
POSTREZI ME PRAVO.
NARIŠI MI CELICO
IN POSKUŠI MOJ BONBON.
VELIKA. LUSY.

ANASTASIA OM

CELICA NARISANA, NAREKOVANO.
HVALA ZA BONBON, SHRANJENO.
VZAMEM TE S SABO; SPREJETO.
NASTAVLJAŠ FASADO, PODVOJENO.
LAČNA SEM POZORNOSTI, NEDVOMLJIVO.
TEŽIM, BLOKIRAM FASADO, TEŽIM.
SPREMEŠ CELICO NAREKOVANO,
V TRDO BLEDO BLODNJO.
POMODRENO TEŽIM, TEŽIM,
ODPIRAM SHRANJENI BONBON.
POZABLJAM NA FASADO, BLOKADO.
BONBON ODPRTI ZDAJ JE VAŽEN.
JAZ LUCY, VELIKA SEM, VELIKA SEM,
KO ZAGLEDAM RAZPRTI BONBON.
CELICA POČI, IZGINJE PRAV VSE.
VELIKA SEM, KOZMOS MAJHEN,
BONBON SPOPADEM,
TOPI SE, TEKOČINA OSLADNA SE CEDI,
CUZAM JO IN SESAM.
POSTREŽEM TE PRAVO.
DOSEŽEVA SPRAVO.

IGRE BREZ MEJA: URNE ZGODBE, TRUBARJEVA HIŠA LITERATURE

Nesprejeto dejstvo je, da so Urne zgodbe (tudi) besedna igra ali (pač) samo »igra«, ki zaživi neposredno pred občinstvom. Teksti so ustvarjeni na pobudo in iztočnico (naslov, stavek, risba ...) vsakokrat drugega gosta (praviloma že bolj ali manj uveljavljenega prozaista) in to v omejenem časovnem roku 40 minut. Po preteku avtorji predstavijo svojo zgodbo občinstvu. Tričlanska žirija (dva sta stalna, eden je gost) besedila najprej javno komentira, nato se umakne v svoje prostore in odloči. Odloča pa tudi publika sama. Po dva najbolje ocenjena se prebijeta v naslednji krog, kar je še najboljši približek športu; na koncu dobimo šampiona.

Z Jeanom sva si vzela čas in si pravično razdelila delo na pol, predvsem z namenom, da avtorja, oba aktivno udeležena v novodobni domisllici, pobarava, kako in kaj ...

Vprašanja, ki sva jih zastavila Anji Radaljac (dame so prve na vrsti), skrbnici projekta, in Andreju Blatniku (že drugo sezono stalnemu članu komisije), so bila identična, odgovori pa, hja, presodite sami. Oba intervjuja sva obogatila s poročanjem z drugega polfinala.

foto: Maj Pavček © www.ludliteratura.si

Anja Radaljac (organizatorica in moderatorka Urnih zgodb)

INTERVJU Z ANJO RADALJAC

Od kod ideja za to vrsto nastopa, ki malce spominja na reality showe, kar je enkrat že izpostavil en tekmujoči, če seveda spomin še dela. Prednosti, pomanjkljivosti in kaj bi posebej poudarila? Kako bi pojasnila koncept nekomu, ki se mu niti ne sanja, kaj to je?

Prvi zameetek ideje za Urne zgodbe je prišel s strani našega zdajšnjega zunanjega sodelavca, mojega fanta Aljaža Krivca, ki je nekega dne prišel na dan z vsečno idejo o pisanju v živo. Njegovo zamisel sem sama povezala s tekmovalnimi večeri, Urban Vovk pa še z multimedijo. Do končne podobe sta pomagala še Andrej Blatnik ter Andrej Hočevnar, urednik spletnega portala LUD Literatura, kjer so zgodbe navadno objavljene. Prijavi se lahko vsakdo, pisci imajo na voljo štirideset minut, da na izbrano temo spišejo zgodbo, del ustvarjalnega procesa pa lahko gledalci spremljajo tudi v živo preko ekrana. Med nastajanjem zgodb poteka literarni večer z gostom/jo, ki je tudi član/ica žirije za en večer. Po pretečenem času pisci nastale tekste preberejo pred občinstvom in žirijo, ki takoj poda kritiko ter izbere najboljše zgodbe. Pri izbiri s svojimi glasovi aktivno sodeluje tudi občinstvo. V naslednji krog se uvrščajo najboljši, dokler ne dobimo končnega zmagovalca.

Kakšni so bili/so odzivi kandidatov na predlog, da nastopijo kot tretji v žiriji (poleg dveh, ki tvorita stalno sestavo), na

predlog o sodelovanju, določanju naloge? Je kdo tudi odklonil? Če ja, zakaj?

Do aprilskega polfinala ni bilo nikakršnih zadržkov s strani žirantov. Prva, ki je sodelovanje odklonila, je bila Vesna Lemaic, ki pa je vseeno nastopila kot literarna gostja. V žirijo smo tako povabili lanskega zmagovalca Urnih zgodb Dana Lična, ki je povabilo navdušeno sprejel. Žirijo poleg gosta sestavljata še dva stalna člana, to sta Andrej Blatnik, ki je žirant že od vsega začetka, ter Tina Kozin, ki se mu je pridružila letos in se tudi odlično odrezala.

Se pojavljajo kake zadrege ali pomisleki v zvezi z neposrednim izražanjem kritike, zlasti ob, denimo, ne najbolj posrečenih tekstih? Če seveda zanemarimo dejstvo, da je že samoumevno jasno, da boš kot tekmujoči/tekmujoča izpostavljen?

Menim, da je bila doslej kritika pri Urnih zgodbah premalo izpostavljena, saj je to izredno pomemben element tekmovanja. Predvsem je za pisce bistvenega pomena, da dobijo konkreten feedback na svoje pisanje. Večina tekmovalcev je izrazila zadovoljstvo (glede na omejeni odzivni čas) nad presenetljivo celovitim in poglobljenim odzivom žirije.

Trema, je kdaj prisotna?

Navadno sem na trnih zaradi raznih tehničnih zapletov; zgodilo se je že, da smo si morali vzeti nenačrtovan odmor, ker je odpovedal tiskalnik. Mislim, da so naposled vendarle bolj nervozni tekmovalci kot jaz ali stalna člana žirije; neka tekmovalka je denimo imela precejšno tremo in me je prosila, da bi, v kolikor bo to njej pretežko, jaz prebrala njen tekst. No, na koncu se je opogumila in se celo uvrstila v polfinalni večer!

Kaj bi porekla na predlog, da se malce zamenjajo vloge in bi za grande finale publika žiriji in moderatorki izbrala nalogo? Bi pristala oz. bi šlo?

Meni se ideja o zamenjavi vlog dopade, vendar bi morala svoje povedati tudi Andrej in Tina oziroma najbrž predvsem Tina, ki proze ne piše. Mislim, da bi bilo zelo zabavno – zagotovo bi se ob tovrstnem poskusu zabavali vsaj vsi nekdanji tekmovalci.

Verjameš v to, da je pomanjkanje talenta mogoče nadoknaditi s trdim delom?

Ne bi rekla. Pa tudi obratno; talent še ni zagotovilo za uspeh; primerjamo ga lahko s talenti na katerem koli drugem področju – stoprocentni posluš sam po sebi še ne pomeni, da bo nekdo postal genialen violinist. Mislim, da imamo v Sloveniji v splošnem relativno podcenjevalen odnos do literature kot umetnosti.

Klasični glasbeniki, igralci, režiserji, tudi likovniki se morajo za svoj poklic primerno izobraziti, piše in objavlja pa lahko kdor koli (in celo pričakuje, da bo prepoznan in nagrajevan).

Še kaka pripomba?

Škoda se mi zdi, da so bile doslej Urne zgodbe v medijih vedno malce nerodno predstavljene; poudarek je bil vselej na literarnem pogovoru, torej klasičnem delu, ki ga lahko zasledimo v vsaki knjigarni, knjižnici ... Vesela sem, da je tokrat drugače.

Življenjski moto?

Nimam življenjskega mota, me je pa pred kratkim pritegnil tale citat: »I am only one, but still I am one. I cannot do everything, but still I can do something; and because I cannot do everything, I will not refuse to do the something that I can do.« (Edmond Hale)

Intervju pripravil Jean Nikolić

Andrej Blatnik (stalen član žirije)

foto: Nejc Trpin

INTERVJU Z ANDREJEM BLATNIKOM

Od kod ideja za to zvrst nastopa, ki malce spominja na reality showe, kar je ob priliki že izpostavil nek tekmujoči? Prednosti, pomanjkljivosti in kaj bi posebej poudaril? Kako bi pojasnil koncept nekomu, ki se mu niti ne sanja, kaj to je?

Pobuda je bila Anjina oz. ideja njenega fanta, o tem bo več povedala ona. Potem sva nekaj dodala še jaz in Urban Vovk, tedanji vodja THL in član žirije. Najbolj nov, običajno bolj skriven del, je tokrat javno ocenjevanje. Bodoči pisatelj naj bi prestal ognjeni krst in mora biti zato v njem dovolj ekshibicionizma za nastop in razgaljenje pred občinstvom.

To ga čaka tudi na nadaljnji poti objavljanega avtorja, če se za to odloči. Pisateljsko polje je pač precej neizprosno, v našem prostoru je kar folklorno, da recimo konkurent v tekmovanju, lep primer je Kresnik, neizprosno skritizira svojega tekmeca.

Kakšni so bili/so odzivi kandidatov na predlog, da nastopijo kot tretji v žiriji (poleg dveh – tebe in, letos, Tine Kozin, ki tvorita stalno sestavo), na predlog o sodelovanju, določanju naloge? Je kdo tudi odklonil? Če ja, zakaj?

Tudi o tem bo več povedala Anja.

Se pojavljajo kake zadrege ali pomisleki v zvezi z neposrednim izražanjem kritike, zlasti ob, denimo, ne najbolj posrečenih tekstih? Če seveda zanemarimo dejstvo, da je že samoumevno jasno, da boš kot tekmujoči/tekmujoča izpostavljen?

Sam moram s tem v zvezi stalno premagovati samocenzuro, žal

mi je, da slišim kaj, kar mi ni všeč, ampak oceniti moram vseeno. Če naj kritika pomaga, mora biti precej neposredna, vsekakor mora pisec slišati, kaj je naredil narobe, čeprav se ne strinja. Če kdo že pride na ta dogodek in nastopi, je na kritiko pač treba pristati. Ko se bo srečal s kritikami kot objavljan avtor, bo slišal še vse kaj hujšega, mi zmeraj vsaj nekaj malega tudi pohvalimo!

Verjameš v to, da je pomanjkanje talenta mogoče nadoknaditi s trdim delom?

Pomanjkanje je (le) do neke mere mogoče nadoknaditi s trdim delom, ta mera pa ne zadostuje za kvalitetno literaturo, velja seveda tudi obratno. Talent se ob osli kritike izbrusi. Potrebno je upoštevanje splošno uveljavljenih spretnosti obrti, ki vladajo znotraj pisanja. Tudi talent se mora prilagoditi svetu, iluzorno je pričakovati, da bo zgolj obratno.

Trema, je kdaj prisotna?

Pri meni kot žirantu zagotovo ne, pri tekmovalcih pa. Tovrstno tekmovanje ni za vsakogar, pač pa predvsem za tiste, ki si upajo javno nastopiti. Avtorji vedno bolj nastopajo kot osebnosti in ne samo kot nekdo, ki skrit v svoji sobi in odmaknjen od sveta sedi in piše. Žal osebni nastop velikokrat postane celo pogoj. Obstajajo sicer nekateri, ki skrivajo svojo osebnost in postanejo ravno zaradi tega zanimivi za medije, obenem pa je vrsta priznanih svetovnih avtorjev pravzaprav pisala samo o svojem življenju. Slovenski primer, odličen prozaist, je denimo Lojze Kovačič.

Kaj bi porekel na predlog, da se malce zamenjajo vloge in bi za grande finale publika izbrala nalogo žiriji in moderatorki. Bi pristal oz. bi šlo?

To bi bil zanimiv izziv, ampak moj način dela je tak, da v 40 min ne bi napisal več od enega stavka. Morda bi bil pa ta dovolj dober? Pisateljski principi so pač raznoliki in kar nekomu ustreza, drugemu ne.

Še kaka pripomba?

Najbrž bi bilo zanimivo, da bi žirija do konca odločala pred publiko, zlasti zaradi morebitnega nesoglasja. Izkazalo bi se namreč, kakšne malenkosti včasih pretehtajo. Zanimivo pa je tudi, da se praviloma glas žirije ujame z glasom občinstva, odstopanja so zelo redka.

Življenjski moto?

Uf, imam moto, ki zna biti koristen še komu: »Most prečkamo, ko pridemo do njega.« Ta je malo tak zenovski, ampak se kar ravnam po njem.

Intervju pripravila MG

foto: arhiv THL

Stroga komisija?

Presenetljivo mirni tekmovalci

Uvodni intervju z gostjo večera Vesno Lemaic

V dogajanje zatopljena publika

Samo za degustacijo dodajamo nekaj nalog, ki so jih gostje dodelili tekmovalcem:

Jasmin B. Frelj: Uporabiti naslednji stavek: Nikoli ne bom general.

Suzana Tratnik: Pisati zgodbo z naslovom: Vsega so krivi piščanci
Zoran Knežević: Uporabiti naslednji stavek: Samo, da se ne pojavi zdaj na vratih, ker ne veš, kaj boš naredil.

Izza rešetk:

Zuzanna G. Kraskova

URBANO MLADOSTNIŠKO PRESTOPNIŠTVO V EU

foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Mladostništvo je najbolj občutljivo obdobje oblikovanja človekove osebnosti. Na strukturo slednje imajo poleg bioloških dejavnikov in primarnega okolja posebno pomemben vpliv tudi socialne mreže. Dejstvo je, da je pojav mladostniškega prestopništva ponavljajoča se oblika, razumljena tudi kot socialna patologija. Ta vsebuje elemente negotovosti in jo lahko opredeljujemo z razliko med kriminalom in strahom pred kriminalom. V evropskih okvirih, kjer nasilje mladostnikov danes vzbuja posebno skrb, je *Evropski socialni odbor* leta 2006 sprejel sklep (dopolnila pa leta 2013) o preprečevanju in obravnavanju mladostniškega prestopništva. Toda skupne definicije skupinskega mladostniškega prestopništva v urbanih okoljih ni, oblika obravnavanja pa je različna glede na zakonodajo posameznih držav EU, na primer, v belgijski zakonodaji je prestopništvo mladoletnih oseb definirano s pojmom »urbani nemiri«, čeprav v drugih zakonodajah pojem vključuje vrsto kaznivih dejanj, ki jih zagrešijo znani ali neznani (tudi

mladoletni) prestopniki. Izhodišče za najožjo in splošno definicijo lahko predstavlja pojem »koncentracija nasilnega vedenja v urbanem okolju, ki nekaterim kategorijam oz. družbenim skupinam služi tudi kot sredstvo izražanja«. Vzgibi oz. tendence mladostnikov, ki so udeleženi v nasilnem dejanju, so različne: diskriminacija, konflikti z organi vzdrževanja reda in miru, rasna nestrpnost, verski konflikti itn., kar pogosto poudarja oz. kaže na neučinkovitost, pomanjkljivost in nezadostnost socialnih ustanov, katerih cilj naj bi bil, da prek svojih dejavnosti in socialnega varstva preprečujejo tovrstno nasilje. Zgoraj omenjena definicija torej poudarja pomen preventivnega ukrepanja, ki ga je v različnih evropskih in mednarodnih praksah možno uporabiti tudi kot reference o pravnih, kazensko-pravnih in socialnih vidikih mladostniškega prestopništva. Glede na določila v naši novi socialni zakonodaji, ki je poleg ostalih restrikcij oklestila tudi socialne transferje na področju otroških dodatkov in štipendij, lahko o vidiku socialne države, se pravi o njeni

Ljub. Artist. Mihalj

učinkovitosti, sklepamo marsikaj, denimo v slogu latinskega pregovora: briga volka, kaj si o njem mislijo ovce ...

Kraljevi recenzor:

NAŠ MOMAK: (MOMČILO BAJAGIĆ) BAJAGA I INSTRUKTORI, CVETLIČARNA, 14. 3. 2015

V nabiti dvorani Cvetličarne se je drenjala horda željna rocka, horda precej raznolike sestave in medgeneracijskega sožitja. Koncert v organizaciji agencije Antonov (Bojan, vsaka čast) je bil kajpada razprodan in prisotni smo s pomočjo intro DJ programa yugo nostalgije glasbe nečakano pričakovali zvezdo/e večera: Bajago in inštruktorje (le kdo je kdo?). Še pomnimo tovariši, dobre čase, ko je Hermes Softlab povabil Bajago na zasebni prednovoletni žur, le da je bil tokrat repertoar nekoliko drugačen? Tistikrat je preigraval predvsem hite kot: Godine prolaze, Plavi safir, Tišina, Sa druge strane jastuka, Verujem, Ruski voz, Ti se ljubiš, Muzika na struju, in Dobro jutro džezeri, tokrat pa poleg nekaterih iz železnega repertoarja nista umanjala niti nekoliko pozabljen jazzy komad Grad in melanholična Moji drugovi. Slovenci so kajpada ponoreli ob izvedbi v prepričljivi slovenščini, ki (vsaj mene) spominja na Golico in ostudno polko

(relativnost okusa), ampak to sem nemudoma zradirala iz spomina s pomočjo dveh nabito polnih ur. Nabitih z ritmom, bobni, trojico kitar, basom, sintesajzerjem in ležernim, božanskim bas vokalom, ki ti zna zmehčati noge ...

Pri tem ne gre zanemariti vsaj dveh, če ne celo treh bisov, tudi Zažmuri je bila vmes (ko so za atmosfero namesto vžigalnikov na prvi tir prišli mobilniki – še vedno sem mnenja, da vtis ni isti). Mi pa smo pritegnili z refreni, divjanjem, navduše(va)njem ... Spodobilo se je, bilo je pravično in ... zveličavno? In še kaj. Bajaga je pač car, ki uživa v vsakem momentu na odru, v glasbi sami, in pravzaprav v vsem, kar dela. Tega ni moč hliniti, niti ne spregledati. Kot bi se pretopil v ritem sam. Ali kot da »ni ne na nebu, ne na zemlji.« Vse je zadostilo pogojem; glas, kitara in stas. Hajde.

MG

foto: S. P.

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

2. BREZDOMSKI KONGRES

foto: osebni arhiv

Četrtek, 12. 3. 2015, je bil ponovno eden izmed datumov, ki bodo tako in drugače vtisnili svoj pečat v dejavnosti ter aktivnosti, povezane z vprašanjem brezdomstva širom Slovenije. Govorim namreč o 2. brezdomskem kongresu, ki je potekal v organizaciji društva Brezdomni – do ključa (ter celotne slovenske brezdomske mreže) v Piranu, tako kot lansko leto.

V kolikor smo na lanskem, 1. brezdomskem kongresu, dali in postavili prioritete kongresnih predavanj v smeri zdravstvenega miljeja ter tovrstnih stisk brezdomnih oseb, je letošnji *in medias* res obravnaval ter povzemal brezdomstvo kot realnost našega družbenega vsakdana. To smo zaobsegli v osnovni tematiki ter temo povezali na eni strani z izzivi ter na drugi strani z možnimi rešitvami.

Še prav posebej smo bili veseli, da je častno pokroviteljstvo letošnjega brezdomskega kongresa prevzela varuhinja človekovih pravic ga. Vlasta Nussdorfer, ki je v otvoritvenem govoru pronicljivo zajela srž in hkrati bit brezdomstva ter iz njega izhajajoče akutne problematike. Prav tako gre posebna zahvala predstavniku Ministrstva za zdravje g. Damjanu Jagodicu za udeležbo na kongresu, kar je obenem potrdilo, da so brezdomci posebna, ranljiva kategorija ljudi, za katere omenjeni skrbi v navezi z Ministrstvom za zdravje, skupaj z resornim Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Kot že zapisano je bil letošnji nabor predavateljev izbran in sestavljen iz strokovnih delavcev na področju socialnega varstva, ki pragmatično, vsakodnevno delamo na področju brezdomstva. Govore so izvedli: Polonca Felicijan iz društva Mozaik, Domen Rakovec iz CSD Kranj, Bojan Kuljanac iz Kraljev ulice, Simona Stegne iz Vincencijeve zveze dobrote ter moja malenkost. Prepredali in analizirali smo tematiko socialnega vključevanja brezdomnih oseb na zaposlitvenem, športnem ter kulturnem področju na eni strani ter se posvetili novodobnemu brezdomstvu in brezdomstvu jutri na drugi strani. Očitno je bila letošnja tematika izrazito zanimiva, saj je pritegnila stotnijo udeležencev kongresa, tako iz vladnega kot tudi iz nevladnega sektorja. Letos jim je bilo omogočeno ustrezno strukturirano in strokovno vodeno mreženje, znotraj katerega se je predstavilo deset organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo z brezdomnimi osebami.

foto: Ninna Kozorog

Poglavitni zaključki 2. brezdomskega kongresa so sledeči: v zadnjih petindvajsetih letih opažamo drastični porast brezdomstva, pojavljajo se nove oblike brezdomstva (izrazito dinamični trend), s katerimi se organizacije težko soočajo/mo zaradi kadrovske podhranjenosti, nakazuje se potreba po novih programih – nadgradnja zavetišč, oblikovanje novih/samostojnih programov za socialno vključevanje na socialnem, kulturnem in športnem področju, oblikovanje preventivnih programov (antideložacijska dejavnost) ter apel k vzpostavitvi moralnih vrednot, vključevanje brezdomnih v različne programe zaposlovanja ter spodbujanje k delovni aktivaciji in prostovoljnemu delu, vključevanje v javni zdravstveni sistem, krepitev terenskega dela, povečanje financiranja programov, namenjenih brezdomnim (izrazita podhranjenost finančnih konstrukcij), vzpostavitev urada ali medsektorske delovne skupine za pripravo strategije preprečevanja brezdomstva ter iz tega izhajajočega akcijskega načrta ter težnja po implementaciji varuha brezdomnih v naš družbeni prostor, pa še kaj bi se našlo.

Prav posebej svečano je bilo ob koncu, ko smo prvič podelili tudi stanovsko priznanje, poimenovano brezdomski čevelj. Letošnji lavreat je bil starosta slovenskega brezdomnega strokovnega miljeja, gospod Boris Kosec, legendarni vodja Zavetišča za brezdomce na Poljanski cesti.

Boris, iskrene čestitke!!!

LJUDSKA KUHA - MAKARONI S SIROM

Sestavine (za dve osebi):

- 30 dag prešane šunke
- 25 dag makaronov
- 30 dag sira
- 2 jajci
- ½ kisle smetane
- 1 sladka smetana
- 0,5 dl mleka

Priprava:

Makarone skuhamo. Šunko narežimo na majhne koščke in jih na olju prepražimo z začimbami. Ko so makaroni skuhani, jih zmešamo s sladko smetano in šunko. Posodico namažemo z oljem. Vanjo položimo plast makaronov, potresemo z naribanim sirom in to ponovimo. Za konec zmešamo še dve jajci, kisloto smetano in mleko ter polijemo po makaronih. V pečici na 200 °C pečemo pol ure. Dober tek!

Tina Koren

Vir internet

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

026
KRALJI
ULICE

04. 03.>> Danes mi je polepšal dan prodajalec z nasmeškom št. 497 (Željko Malinič – op. uredništva). Hvala. N.

04. 03.>> Prisrčen pozdrav vedno prijaznemu prodajalcu št. 427 (Sirius Hadi – op. uredništva). Njemu in vsem kraljem želim fer kupcev, dobrih prijateljev, stalnih prenočišč, slastnih malic, toplega in suhega pomladnega vremena ter predvsem okrevanja socialne države! Pika.

05. 03.>> Lepo pozdravljam Mirjam (Gobec – op. uredništva), od katere sem spet kupila Kralje ulice. Prebrala sem njeno zgodbo in me je zelo ganila. Želim ji dobro prodajo in veliko volje in veselja do življenja! Zvonka

10. 03.>> Pozdrav prijaznemu prodajalcu 494 (Bogdan Toplišek – op. uredništva).

12. 03.>> Vič. Hofer ... Opazim gospoda s časopisom. Šla sem še parkrat in spet ga ni bilo ... Prav ujela sem se, da me je zaskrbelo za popolnega neznanca, a kaj, ko se človek navadi na prijaznega gospoda in lep pozdrav, ki nam ga namenijo. No, hvalabogu ali komur moli že, spet je tam in lepo ga je videt. Zdaj sem ugotovila, da je to gospod Ibrahim (Aličehajič – op. uredništva). Vsem želim vse dobro ... Diana

17. 03.>> Lep pozdrav iz Celovca. Ob ogledu lepega mesta Ljubljane sem naletel na Mirjam (Gobec – op. uredništva), ki prodaja Kralje. Po snidenju z njo vam povem, da če bi bilo na svetu več takih, kot je ona, bi bil ta pozitivno lepši. L. P. Damjan

24. 03.>> Živijo, hvala prijaznemu prodajalcu št. 525 (Roman Koštomaj – op. uredništva) za prijaznost, ki jo je naklonil nama s sinčkom. Veliko sreče mu želiva! N in F

24. 03.>> Redno kupujem od prodajalca št. 341 (Boris Maraš – op. uredništva), saj je s svojim kužkom tako luštkan, da se mu ne morem upreti. Prav tako je popolnoma nevsiljiv, kar mi je všeč. LP

25. 03.>> Po zelo napornem dnevu sem naletela na prodajalca Kraljev ulice št. 55 (Peter Bolješek – op. uredništva), ki ni samo kralj, ampak je pravi car! Polepšal mi je petkov večer. Hvala! Barbara

25. 03.>> Kralje ulice sem kupila pri prodajalcu št. 346 (Boštjan Jančič – op. uredništva). Zaradi njegovega prijaznega pozdrava, nasmeha in nevsiljivosti sem z veseljem kupila revijo. Kar tako naprej! Rada vas berem. Darja

30. 03.>> Moj najljubši časopis ste. Odkriti, neposredni, človeški, realni in polni super vsebin. Z veseljem jih kupim več vsak mesec in jih puščam naokoli. LP, Zala

02. 04.>> Pozdrav vsem Kraljem! Hvala prodajalcu št. 346 (Boštjan Jančič – op. uredništva) za kratek, a nasmejan pogovor. Lepo je, ko se sredi napornega dneva končno malo ustaviš in si vzameš čas za sočloveka. Boštjan, super si! :-)) LP, Katja

Slišanje glasov:

GLASOVI: DOBRODOŠLI ALI NEPRIJETNI?

V marcu letos smo izvedli prvo slovensko anketo o slišanju glasov. Izpolnilo jo je nad 400 oseb, večinoma ženskega spola, večinoma študentk in študentov, sicer pretežno iz le ene slovenske fakultete. Kar 43 % teh oseb je odgovorilo, da so že kdaj slišale kak glas (ali glasove), ki jim je rekel vsaj kako besedo ali stavek, pri čemer drugi teh besed niso slišali oziroma ni bilo nikogar zraven, ki bi te besede lahko spregovoril. Če pa odštejemo tiste, ki se jim je to zgodilo le enkrat ali dvakrat, še vedno ostane 27 % takih, ki se jim to dogaja občasno, pogosto ali stalno. Gre torej za izkušnjo, ki je med ljudmi kar pogosta. Največ od teh, ki so že kdaj slišali kake glasove, je takih, ki so slišali glas svojih lastnih misli. Preostali pa so slišali (po vrstnem redu pogostosti): glasove svojih staršev ali sorodnikov, svoj glas, ki je govoril tuje misli, glasove že umrlih ljudi ali svetnikov in angelov. Redkeje pa so slišali glasove demonov, zlih duhov in drugih. Večina (56 %) tistih, ki so slišali glasove, je slišala vedno isti glas, manj kot polovica pa več glasov, dva,

tri, štiri ali več. Večina je slišala, kot da glasovi prihajajo iz njihove glave ali ušes, manjši del pa kot da prihajajo od zunaj. Veliki večini so bili ti glasovi prijetni in dobrodošli, manjšemu delu (malo nad 10 %) pa so bili zoprni, vsiljivi, nadležni in bi si jih želeli utišati ali se jih znebiti. Samo pet oseb od 140, ki so slišali glasove, je že iskalo kako strokovno pomoč v zvezi s tem, šest pa jih še ni iskalo take pomoči, vendar bi si jo želeli.

Taka je govorica števil. Kako pa se to zares čuti in dogaja v posameznikovi izkušnji? Bralkam in bralcem predlagamo, da nam opišete svoje izkušnje z glasovi. Pišite nam na naslov slišanjeglasov@gmail.com ali na poštni naslov Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana, z dopisom »slišanje glasov«. Če se boste s tem strinjali, bomo vaša mnenja in izkušnje z glasovi objavili v tej rubriki.

Bojan Dekleva

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

BEOGRAD: PROTESTI SE NADALJUJEJO

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

Lex Specialis drugič med Srbi, april 2015. Reakcija združenja Ne da(vi)mo Beograd na sejo Narodne skupščine Republike Srbije, na kateri se je med drugim odločalo o Predlogu zakona o utrjevanju javnega interesa in posebnih postopkih razlastitve in izdaje gradbenih dovoljenj.

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

Ne da(vi)mo Beograd: prihod prve številke glasila Ne da(vi)mo Beograd iz tiskarne, marec 2015.

ČLOVEK NIMA IN TUDI NE POTREBUJE NARAVNIH SOVRAŽNIKOV, SAJ DOVOLJ SOVRAŽI ŽE SAMEGA SEBE. USPEŠNO DELUJE CELO NA UNIČEVANJU LASTNEGA PLANETA, ŽIVLJENJA, KI GA HRANI, KO PA REVEŽ NIMA DOVOLJ VOJNIH IN DRUGIH SAMOUNIČEVALNIH ZABAV. JAZ PA? GRADIL BI RAD LEPSI SVET, A BI GA OBJEL TUDI TAKŠNEGA, KOT JE SEDAJ. ROŽICA TUDI ZRASTE IZ GNOJA!

LOJZE

foto: Miloš Stosić

Kritična masa / zadnja sobota v mesecu januarju 2015. Kritična masa je skupinska vožnja po mestnih ulicah z namenom ozaveščanja ljudi o urbanem prometu.

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Evo

Razstave, predavanja

KAJ: Izobraževalna delavnica Borze znanja Domača tinktura za dobro počutje – Hermina Binder
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, mediateka, LJ
KDAJ: 6. 5. od 15.30 do 17.30

KAJ: Strokovno predavanje Rune – Gordana Lesjak
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, LJ
KDAJ: 19. 5. ob 19.30

KAJ: Potopisno predavanje Črna gora – Petra Draškovič
KJE: Knjižnica Rudnik, Dolenjska c. 11, LJ
KDAJ: 21. 5. ob 19.00

KAJ: Spomini in sanje Kristine B. Ljubljana 1941–1945, razstava ob 70-letnici konca druge svetovne vojne
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, LJ
KDAJ: do 17. 5. 2015

KAJ: Primeri smeha v umetnosti, skupinska razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, LJ
KDAJ: do 7. 6. 2015

KAJ: Maruša Sagadin: Tivoli, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, LJ
KDAJ: do 8. 5. 2015

KAJ: Sezgin Boynik in Minna Henriksson, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, LJ
KDAJ: od 21. 5. do 10. 6. 2015

KAJ: Arheologija od blizu, izkušnje muzejskega arheologa Martina Horvata s terenov v Ljubljani od leta 1988 do danes, predavanje o izkopavanjih na Stritarjevi in Mačkovi ulici, 2009
KJE: Mestni muzej Ljubljana, Gosposka ulica 15, LJ
KDAJ: 19. 5. ob 18.00

KAJ: Lučka Šparovec: Svet, razstava risb
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31, LJ
KDAJ: do 5. 5. 2015

KAJ: Jiři Bezlej, razstava risb in skulptur
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31, LJ
KDAJ: od 20. 5. do 27. 6. 2015

KAJ: Melita Vovk, razstava
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, LJ
KDAJ: od 13. 5. do 27. 6. 2015

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Literarni pogovorni večer Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si! – Gregor Moder
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, LJ
KDAJ: 7. 5. ob 19.00

KAJ: Predstavitev knjige in pogovor 8 moških, zakaj pa ne? – Jana Pristovšek
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana, LJ
KDAJ: 15. 5. ob 18.30

Razno

KAJ: Platoteka - dj dogodek Skrivnosti vrtenja glasbe – DJ Pero
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 2, dvorana, LJ
KDAJ: 14. 5. ob 18.00

KAJ: premiera predstave gledališča OdPisani Kdo bo tebe ljubil (delovni naslov)
KJE: DIC, Poljanska cesta 26, LJ
KDAJ: 9. 6. ob 20.00

KAJ: predstava gledališča OdPisani Kdo bo tebe ljubil (delovni naslov)
KJE: Inde, Koper
KDAJ: 11. 6. ob 20.00

KAJ: predstava gledališča OdPisani Kdo bo tebe ljubil (delovni naslov)
KJE: Mladinski center Krško, Cesta krških žrtev 105, Krško
KDAJ: 12. 6. ob 20.00

KAJ: predstava gledališča OdPisani Kdo bo tebe ljubil (delovni naslov)
KJE: Sokolc, Novo Mesto
KDAJ: 13. 6. ob 20.00

KAJ: predstava gledališča OdPisani Kdo bo tebe ljubil (delovni naslov)
KJE: MKNŽ, Bazoviška 26, Ilirska Bistrica
KDAJ: 19. 6. ob 20.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

OGLASNA DESKA

Ptički žvrgolijo, v trgovinico na Poljanski 14 si želijo. Naj popeljejo tudi vas, da ne bo vam dolgčas. Pri nas lepe stvari dobite, da sehe in druge razveselite. Vabi vas Posredovalnica rabljenih predmetov Stara roba, nova raba.

Potreboval bi manjši hladilnik za v sobo. Zanj sem pripravljen plačati nekaj malega. Pokličite: Andrej, 051 868 576.

Bliža se čas spomladanskih opravil. Če kdo potrebuje preštihan, urejen vrt, grabljenje listja, morda košnjo trave ali opravilo, vezano na motorko (imam svojo), ni ovir. In še: pospravljanje kleti, stanovanja, prenašanje in pomoč pri selitvi, za to sem pravi naslov – Tadej: 051 730 890. Na razpolago sem vsak dan, tudi med vikendom.

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Nudimo tudi pomoč na domu. Tel.: 070 488 779, Klavdija

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno ulico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €).

Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

Zahvaljujemo se mladeničem iz vrst Green Dragonsov, ki so nas že drugič založili, tokrat s kruhom in drugimi pekovskimi izdelki na kisko sobotno dopoldne. Hvala!

		VRHUNSKA KVALITETA (DVE BESEDI)		HUJŠA POŠKODBA MOŽGANOV	AMERIŠKI FILMSKI REŽISER (QUENTIN)	SREDIŠČE BOMBAŽ- NEGA SRE- DIŠČA V INDIJI	REKA NA TAJSKEM (V BESEDI ZNANA)	GLAS TROBENTE
		OSEBA, KI OPTIRA						
		TIPIČNA VIKINSKA LADJA						
		MESTO V KALIFORNIJI (IZ ČRK REALNO)						
		PRIPAD- NIK ITALOV					*** IN KRIK	IME PESNICE ŠKERL
		TEMNEJŠI LES V SREDINI DEBLA, ČRNJAVA						
		LJUDSKO IME ZA ZAKOVICO				IVAN DROLČ VZHODNI SLOVAN		
PREMAZ ZA LES	SLAVNI STARO- RIMSKI VIJSKO- VODJA	ČLOVEK, KI ŽIVI V VIŠJIH PREDELJIH	KRAJ V BLIŽINI KRŠKEGA	VEČJA STANO- VANJSKA STAVBA	TRINITRO- TOLUEN, MOČAN EKSPLOZIV	ZGODOVIN- SKO MESTEČE PRI ZADRU	PRIPADNICA ASIRCEV PARIŠKI TEDNIK (DVE BESEDI)	
NUJNI DEL OPREME VSAKEGA, KI HODI V HRIBE								ZLOG V BESEDI MENUET
KAZINO								GLAVNO MESTO NORVEŠKE
GEOME- TRIJSKI LIK								LAGO - - GARDA
POGOVORNI IZRAZ ZA RIBJEGA SAMCA					STANE POTOKAR	VELIKA HUDOBNOST BENEŠKO KOPALIŠČE		SINTE- TIČNO MAMILO
DEL OBRAZA			SESTAVIL IN NARISAL JOŽE PETELIN	POZNAVALKA SLOVANSKIH JEZIKOV POLJSKA REKA				UNITED STATES ČLOVEK V MLADIH LETIH
POGON NA DIVJAD			SRBSKO M. IME DUŠAN JOSIP IPAVEC					MEDMET, KI POSNEMA GLAS ZVONCA KATERI (KRAJŠE)
DREVORED					ATLETSKO ORODJE			OSEBNI ZAIMEK
SLOVENSKI POLITIK (JELKO)					BOSANSKI PEŠNIK, KI ŽIVI V LJUBLJANI (JOSIP)			Naš NOGOME- Taš IN TRENER (MATJAŽ)

Sestavil Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Branka Botič iz Ljubljane, Ivi Ovijač iz Kopra, Martin Detela iz Postojne, Senn Hozjan iz Gederovcev, Milan Lukanović iz Kopra in Anton Cerar iz Domžal.

SREČKO IN KLAVDIJA

Bistveno je druženje.